

308493

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

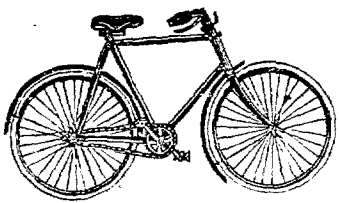
జెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జూలై 10 వ తేది గురువారము

No 61

నంపుటము. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర విజయ శాఖ మాస బహుళ తయోదశి ౧౩.

సంచిక ౬౧

లైసికల్స్ అస్సరకములు మావద్ద చౌకగా దొరకును. వాటి సామానులు:— టైల్స్, ట్యూబులు, మొదలైనవన్నియు మావద్ద మిక్కిలి సరసము గనుక వెంటనే వ్రాయుకు. గ్రామోఫోనులు కావలసినవారు మమ్ము విచారించుకు.

జెన్న పట్నం నుండి ఎప్పుడు ఏ వస్తువు కావలసినను మాకు వ్రాయుకు. వెంటనే పంపెదము.

మదరాస్ స్టోర్స్ సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ,
15 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

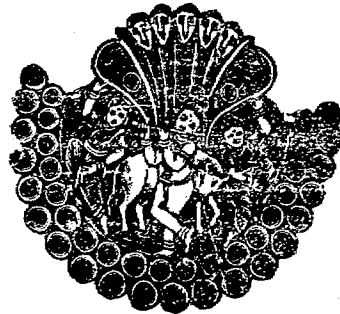
ప్రశస్తతమైన కలప వచ్చియున్నది

వలయువారికి యిదియే మంచితరుణము. తక్కువధరలకు కొద్దికాలము మాత్రమే విక్రయించబడును.

మావద్దకు ఇప్పుడే బర్మాదేశమునుండి నాణ్యమైన శేఖరకలప, పింగజేబాతికలప మిక్కిలి ఎంగ్ అనుపేరుగల యెర్ర కర్ర మొదలుగాక అనేక నైఋతివారిగా, అనగా పలకలు రవునకర్రలు, వాసములు, దాబా కమ్మలున్న, కిటికీలు, ద్వారములు మొదలగువానికి వుపయోగించు కమ్మలున్న, ఫంభముల దూలములు, శిశువీలకు వుపయోగించు పలకలును బంగారాపెంతును బిల్లపెంతును గూడ చేయుటకు వుపయోగించి రీపక బద్దలును విస్తారముగా వచ్చుటచేత స్థలము భారీ చేయుటకు గాను కొద్దిరోజులుమాత్రము చవుకగా విక్రయించుచున్నాము. ధరలు తెలియగోరువారు ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.
కంట్రాక్టర్స్, కల్వనర్రుకులు, కాకినాడ.

22 వ స్ట్రేగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

11 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

మతిమూవిధములగు బంగారునగలు, పెండింగులు, రాళ్లు చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈక్రింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద దొరకును కొనుగోరికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.

నవరత్న ఇండియా జావలెరి మ్యూఫుఫాక్టరీంగు కంపెనీ,
1/195, వై నాబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

The Southern India Jewellery Manufacturing Co.,
1/195, China Bazaar Road, Madras.

జీరరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణకోశము బాగు పడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 2 సమాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

పచ్చకమ్మరము	వెల	కులం 1-కి	0-2-0
కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరోజము	"	"	5-8-0
కమ్మర	"	"	30-0-0

చుండుకు నూనె

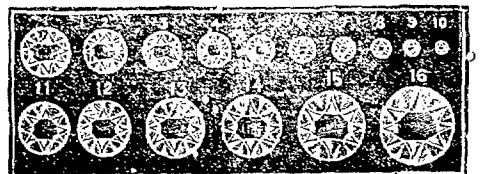
వెల సీసా 1-కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టిరాలుట, జిల, గోకుడుపుడు మొదలగునవి మానును. దీనివలన మెత్తుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు అమృతాంజనం డిపో గ తంబుపెట్టిరి, మదరాసు.

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

షరావు షరతులు, మదరాసు ఈస్టు.
తెలి నిలాసము:— "ఉమ్మిడియాక్"

ఇందుక్రింద కనుమరచిట్టి ఇతరవైద్యులన్ని బర్మాదేశాలను తగుమైకముల ఇటుటిష్క్ కెంపులున్న వైక్రొంతములు వస్త్రరా కిములములున్న బేడకాసులు అణకాసులున్న బంగారుపు నగలున్న పైరాళ్ళుగల నగలున్న కావలసినవారు మా క్యాటలాగులను శిక్షించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుమని ప్రార్థించుచున్నాము.

యుద్ధచరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు విద్యానంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్భాగ వైశ్యసేవ ప్రాచీనతీచి చేత చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగవిద్య, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రింది విషయము లతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3. యుద్ధ వ్యూహములు, వానిపటములు; 4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5. దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వానిపటములు; 6. నానారాజ్యముల సైన్యముల నిరంకుశ కటములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల ముక్తచల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8. యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 40 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య శాలివాహన గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేరి ముద్రింపబడినచు,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ నసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దిరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన పాఠపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు.

వింతయగు వివాహము.

అగ్గ! నాకు వాళ్ళనుండి మరణాపరాధము నశించి నందున మా బంధువుల పోషణగా వివాహము చేసి 10 రూపముల ఉద్యోగమును సంపాదించుకొంటిని. వివాహము చేసి కొన దినములకంటే. కాని అందుకు అనేక చిత్రములు జరిగినవి. వాని నిండు పొందుపరచెదను.

వైవాహిక వర్తమానము జిల్లాలోని యొక పట్టణమునకు సమీపమున 10 మైళ్ళ దూరమున మా అక్కగారియొక్క కలహం. ఆమెను పెదరాలు. ఆమెకు ఇద్దరు కొమార్తెలు గలరు. ఆ యిద్దరిలో నొకరి కేరళకు వా బంధులుగా విచ్చి నా వివాహము నెరవేర్చుకొన దలచిరి.

అక్కముగారి పుట్టుక కన్యార్థి క్రమము. కన్యార్థులగుము, అతి బాల్యవివాహమున జన్మమునకులైన చేయుచుండగా యిటువంటి బంధు వివాహములచేతి నేమి సుఖములకలుగునో ఎరుకను కాని బ్రహ్మసర్వాశ్రమమునండి విముక్తి నొందుటకై యిట్టి వారు బ్రహ్మసర్వాశ్రమమున కొప్పించిరి. ఈ ప్రకారము దేవేంద్రుని గదరు పట్టణము సమీపముననే యొక గూడెం లో నొక మహమ్మదీయకుడు. అతని చరిత్ర మిగుల వింతయైనది. పూర్తిగా నానీనోతమ యాశ్రయమునకు ఆకొండై పునఃనితీతినే పూర్తికారమును. కావున సంగ్రహముగా నిండు పొందుపరచెదను.

ఇతనికి కలుగురు కొమార్తెలు. ఒక కొమారుడు కలడు. అందు ప్రథమ కుమార్తెను 800 లకు విక్రయించెను. రెండవ కుమార్తెను మాత్రమే మేల్లొనకిచ్చి వివాహముచేసెను. మూడవ కుమార్తెను 1000 లకు విక్రయించెను. నాల్గవ కుమార్తె నెకదై నా బంధులుగా విచ్చి తన కుమారునకు వివాహము చేయదలచుచుండెను. ఇట్టి కన్యార్థి క్రమములకు అతడెట్టి ధాన్యమును దయకలవాడును, భావపరుడునునో తెలియగలదు. ఇట్లుండ దైవసంకల్పములకు నా వివాహ కాలము తటస్థించెను. అందుకు నా అక్క కుమార్తెను, అతని కుమారునకు ఇచ్చుట కును, అతని నాల్గవ కుమార్తెను నాకు ఇచ్చుటకు ఏర్పాటు చేసికొని యా సంవత్సర నిజై రాజు బంగారు వివాహము మేర్పాటుచేసి కొంటిని. తర్వాత వివాహ సమయమునకై యితర గ్రామములకు వెళ్లి తన ప్రయత్నముతో బంధు మిత్రుల సహా వివాహమునకు వచ్చితిని కాని అక్కడ అతడు మమ్ముదగా చేయునని వినియుంటిని కాని నేను సమ్మతవాడను కాను. నుదకు లగ్నము సమిపించి రెండుగోజులు చిక్కిరింది. అతడెప్పుడు ప్రయత్నముచేయవలెగా తెలియవచ్చుచుండెను. దానివై మేము కార్యభంగమునకు కుంభించి అతని వాగ్రామునకు పోయి అతనితో వివాహ ప్రయత్నముచేయమికి తన కారణముల నడిపితిమి. అందువై నతడు తన గృహనిర్మాణము పూర్తికాలేదనియు ద్రవ్యలోపమువల్లనే ప్రయత్నము కాలేదనియు చెప్పసాగెను. దానివై మేము కార్యభంగమునకు కుంభించి తనకు వస్త్రములు మొదలుగాగల సాయము మేమే భరింపగల మనియు సదరుగ్నమునకే యింటిలో ఏ గోజులు కాని లేక జేవాలయములో నొక గోజు కాని వివాహము పూర్తిచేయ వలెననియు కోరితిమి కాని, అతడు మా ప్రయత్నము దానికి ఇంట చేయుటకు తనకు శక్తిలేదనియు జేవాలయములో చేయుట తన యిలువగు సకారమును ఆక్షేపణచెప్పి మన యింటిలోనే ఏదో యొక దేవతాపటమును స్థాపించి ఆపటమునకుట వివాహముచేయదని ము కోరెను. కాని యీ మాత్రము సద్దాని మేము మెచ్చినవాము కాము. అతని ద్రవ్యలోపమును భరించి అతని కుమారునకు మా పట్టణమును సర్వధముల సహాయమునకు సిద్ధమైయుండగా మమ్ము కుంభించెదలంచి యేదో యొక విధముగా వివాహమును చేయదలచి శత్రుదయమున ప్రయత్నించుచున్నారని యతడు చెప్పెను. అప్పటికి లగ్నము జరిగినందున. రెండవగోజుదయమునకు, ఇంటునుగాని ఆపటమునగాని వివాహము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నాము. ఏకాగ్రహము మేమని సమర్థించితి. అందుకు మేము ఇంటకు వివాహము నిర్వహించుటకు మిత్ర బంధులుగా నియోజనము చేయుటకు తీసికొని సకలమునందును ఈ రాత్రియే మేము బిల్లి రాక్షసుని యు పుట్టించుచున్నామి. తరువాతి భంటుల యొక్క వివాహ సిద్ధమైన గృహలంకారము ప్రయోగమునకు తమకేర్పాట్లను పెండ్లిపూరుకు చేయుటకు స్వాధికము కుల కేరళ మొదలుగాగల ప్రయత్నములకును బండ్లపైసామును చేయించి ప్రయాణమునకు సుకర్మము చేయుంటిమి. ఈ కథ నాకన్యార్థి తనకు బంధులుగా నియోజనము సామ్యము పుచ్చుకొని మేము బిల్లి చేయుటకు వెంటెను. అతడు బిల్లిచేయునంతటి మా ప్రయత్నము మాకు తెలిసినది కాదు. కావున

నతనికి నుచిత్రంగా గౌరవమును జరిపితిమి కాని మా ప్రయత్నములు మాదిరితోడనే అతనికికాపిశాన మావేశమయెను. ఈ ప్రయత్న మెందుకని యడిగెను. ఈగోజు వివాహమునకు దా యుం చెప్పితిమి. లగ్నమును మాన్పదని చెప్పితినే ఈ ప్రయత్న మెందుకనెను లగ్నము మాన్పట యనునంతటి మేము అనుకొననది కాదు. అందుచేత నతడు ఎట్లో యుగమిచ్చుచైకమును లాగి కొని మోపుచుటకు ఉద్దేశించిట్లు అందరకు వెల్లడియయ్యెను. సర్వప్రయత్నములు వివాహ ప్రయోగమునకు సంపీర్ణమై యుండుననుచును వివాహమును మాన్పటచే కలుగులాభములు చదువులే గ్రహింతురుగాక. ఈ యనబంధులారామలును కారణములకుగా తనకు శక్తి లేదనియు మేమిచ్చుకొను చాలదనియు చెప్పెను. దానివై మేముక యలోచనచేసి ఈ ప్రకారముగా చెప్పిబూనితిమి. నీకు ప్రయత్నముతో నక్కరలేదు. నా అక్కగారియొక్క నీ కొమారునకు నీ కొమార్తెకు నాకును, ఇచ్చి వివాహములు జన్మనట్లుగా దా యేర్పాటు చేసితిమి. కావున నీ కొమార్తెకు కొమారుని కక్కడికే తీసికొనము. ఉభయల ఖర్చులను మేమే భరించి వివాహముల నెరవేర్చుగలము చెప్పితిమి. అందుకతడు సమ్మతించెను. అతని సమ్మతము మానాని నొకని వెంటనిచ్చితిమి. ఇతడు యింటికి పోవునప్పటికి అతని కొమారుడు ఇంటిదగ్గరేకుండెను. అదినమే వివాహమును చేయ వుటకు ఏదో యితర గ్రామమునకు పంపివేసెను. ఆ సందర్భముల కల్ల అతడుదగా కాదని తెలిసికొని సదరులగ్నమునకే మా అక్కగారి కుమార్తెనే వివాహముచేయవలెనని చెప్పెను. ఇట్లు మమ్ము దగా చేయుటచే నతనికి కల్లు కొన్ని లాభములను తెలుపుచున్నాము. మాకు కన్యార్థిచుటకు ఏర్పాటు అయినపిదప తన కొమార్తె నెరవో కొనుటకు వచ్చినియు, తన కొమారునకు తన బంధువులలో నొక కన్యార్థిచి వివాహముచేయ నుద్దేశించెననియు, తెలియవచ్చెను. అతనికుమారున కిచ్చు కన్యకయును ఆరమాసములు. అయ్యో ఆరమాసముల కన్యకవివాహ మెక్కడనెన కనివినియుండుమా? హిందువులలో సమాగమమునకు దురాచారమున నశించిన ప్రభావతీజించిన విల్లయంబు టియ్యవంటి ప్రభువొకడు జన్మించి అతిబాల్యవివాహ ము దురాచారమునకు అకమునకెంత మేలగును. ఇంతయేల అతడు తన 4వ కుమార్తెను విక్రయింపవలెనని యుద్ధిరవలన పడినపాటులు సమయమునకు మా అక్కగారికుమార్తె తనకుండు నాకెంతటివస్త్రమును ఆపత్తును తెచ్చి పెట్టియుండునో సర్వ ప్రపంచమును తెలిసికొనుగాక. కావున లోకమునయొకజ్జను అను నాపాటుకనుగొని వైజెప్పబడిన యిటువంటి దుర్మార్గుల వారిపడి చెడిపోక నాగరావలె యుండునని కోరుచున్నాడను. — వి. యశ్. రావు.

త్రాగులనలన నతివేగమున మోగెడు నైకి లను నడచి చనిపోవుట: — విలియం స్టాబుస్ పాశ్చాత్యులకు నయము 375 సం॥. ఇతడు బొంబాయిలో నొక వర్తకస్థానమున ఉద్యోగిగానుండెను. అతడే బుధవారము నాడు సాయంతర మితరు బొంబాయియందుండి మోటారు నైకిలునెక్కి మిక్కిలికడిగ పోవుచుండెను. ఫాదిగిని ఎదుట నీ నైకిలుబండి మరయికుంటిలో పోని తూలిపడి యొక కొయ్యకు కొట్టుకొనినది. ఇతడుతూలి క్రిందపడెనుగాని కుడి కాలు చక్రమున నిరుక్తమైనది. ఇంతలో కొంద రెని కాలు తప్పించి వైద్యులకు కొనిపోయిరి. కాలు నశిసిపోయెను. అదనువలన నితడు వైద్యులలో గురువారమునాడు కయమున 6 గంటలకు చనిపోయెను. ఇతడు త్రాగి యొడలెరుగు కుండ తప్పుచాని బండినడవెనని తెలియనిచ్చింది. అతి సర్వ ప్రవృత్తి.

కలకూరగంప.

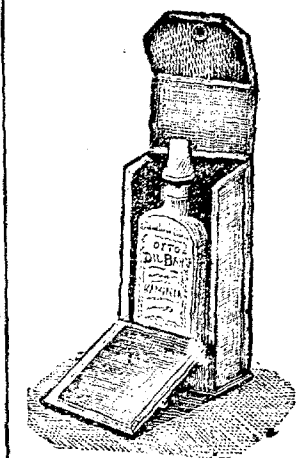
(నందిగామ)

ఆరవబట్టి. సుమారు రెండు నెలలైంది. కలకూరగంపలో మా అన్నయ్య ఈగంపను మూస్తూ, కొన్నాళ్లదాకా తేరవకు, అతి ప్రతిష్ఠ పట్టి అయితే అన్నయ్య తరుణంబునది. మూసుకుంటే లాభం లేదు. ఎందుచేత, తెలుసు నా, మూస్తే లోపలికూర లా కుప్పలా యి, వైవాటికా పొయ్యడానికి స్థలంలేదు. కాబట్టి, నేనన్నే, తేరవడానికి వీడెవడామని కోరుపడకు, నేనా, నీ భ్రాతనే. ఇద్దరం తేరుచున్నాము కామా? ఈ సందర్భము, యూనివర్సిటీ పరీక్షలు, రెండవ యి. సం॥ తేలిసిందో లేదో? ఆహ! యేమి వ్యాధి నారందో నూటికి ఇరవై నాలుగు, ఐదు తప్పితే మరొకటి రెండో వేసుకొండి. తక్కిన డెబ్బై మంది కొంపా కూలడమే. అవునోయి మనము దురాశపరులం కాము. అల్పసంతృప్తులమాయి లేకపోతే యిలా ఊరుకుంటా? బొంబాయి, కలకత్తా రాజధానులలో 100 కి 50, 60 మంది ప్యాసు అయితేనే అప్పుడే “స్లాటరు, స్లాటరు” అనే గోల బయలుపడుతుందట. “అడవిలో అట్టా, యంటే, ఎరకి పుట్టేవురా కొడకా” అన్నటు మరమరే కలసి “ఫోగం, ఫోగం, స్లాటరు, స్లాటరు” అన్నా లేదు “గ్లీటరు గ్లీటరు” అన్నా లేదు వివేయాత డేడి? అసలు మహాత్ములు పూనుకోవాలి, నెరవేరాలి

ఇకను నాలుగేళ్ల గామానున్నాముగా? స్కూలు ఫైనలు టి. యేమిటో అని పెట్టినవారికే తెలియాలి. ఆగ్రహంబుడికే తెలియాలి. పెట్టినవారు వారే, యాస్కూలు ఫైనలు వాళ్లెం దుకా పనికిరావనేవారు వారే బంగారంలాగంటి మెట్లకు లేమకు వదలి, దాని పెట్టడమే? వెడితే నేం, మొట్టమొదటే దానికిగూడా యేదో నిబంధన పెట్టకద్దా? యేదో నియామక మైన మాన్యులు పెట్టి వాటివైన వస్తేనే కాలేజీలోకి చేర్చుకొనేది, లేకపోతేలేదు. మధ్య యిప్పుడప్పుట్లు, ఫుట్ బాల్ వాగా ఆడుతాడని ఒకట్టి రెస్ట్రీసు ఆడగలడని ఒకట్టి ఇంటర్మీడియట్ చేర్చుకోడం, దానిలో ఆఖరికి ఇంత స్లాటరు చేయడం. కాలేజీలకు ప్రింసిపాల్లు, సెల్లెక్టు చేయటంలోనైనా నేర్పొస్తూ, తమ కిచ్చిన అధికారాన్ని అలా మిస్కూన్ చేయబట్టి, పర్యవసానం యిలాతేలింది. సంభావన యిస్తామంటే అంతా పడగెడతారు.

ఇకనా సంభావన అయింది. కాలేజీదాకా యిస్తాటరు యెందుకనువన్నారు. స్కూలు వైనలులోనే మేలవగించారు. ఏమిటో ఆమాన్యులసంగతి ఆగమ్యగోచరం. అది ఇది పొచ్చేయాలట. దానికికది కలకూరగంప, రెండుచేత వాగించాలట, వచ్చే, యేమి అభూతకల్పన. యేమహాత్ముడు కనిపెట్టేదో? ఇదంతా యెందుకు, అన్నా యిలా రా మీరంతా ఇంగ్లీషు చదువు మానుకోండి, యే మునసబుకొనుకులో, యే తహశీలుదారుగొడుకులో, మరే కెద్ద యుద్యోగముని కొడుకులో, చదువుకోవచ్చుగాని, మీరంతా కూడదు, అంటే, ఆమిడిచెక్క, యిల్లు అయినా దక్కించుకొని బ్రతుకుతాంగా. అందాకా నూకే ఇంగ్లీషుచదువుమీద బ్రాతిపోయి. ఎందుకేదాదస్తం అంతా. మహాత్ములు విననా, కననా అంటారేమా? కనాలి, వినాలి మమ్ములని బాగుచెయ్యాలి, జేవాన్ని అభివృద్ధిలోకి తీసుకొని రావాలి, అనేగా యీ ముట్ట.

ఇదే కలకూరగంపలో ఆరవబట్టి

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD.)

ఆంధ్ర మనస్సును రమింపజేయు

అటో దిల్ బహార్.

మనోరమ్యముగా ను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వగంధమును కలదు. అలోకవల్ సారాయి మొదలగునాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. శేలిగుడ్డలోగాని చొక్కాయ నగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందేశమును మధ్యలోనుండు యెంత సుఖమయిన వాసనను అకభంగం వచ్చునో అంతటియనింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేరియుండేనా యీ అటో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి చానీపంపుడు.

వెల 1/2 (దాము 1-కి రూ. 0.8-0	
1/2 (దాము 1-కి ,, 0.12-0	వి.పి. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము.
1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0	

అటో దిల్ బహార్ సుగంధకార్తు ఒకటికి వెల 0—1—0.

వీటిని మనస్సును అటో దిల్ బహార్ రను పేరున పరిశీలించి తీసుకలెను. ఈ గంప దృగ్మయులు ప్రతి మహానుభు గొక్కొప్పు చేయగల చుకాములలో గొరకును. అట్లు దొరకొందుడల సోల్ ఏజెంట్లు అంగ్లో ఇండియా కంపెనీ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, జమ్మ్యూమ్మిడ్, బొంబాయి.

స్వామి స్థాన వార్తలు

శ్రీరాధాపురము కేసు:- శ్రీరాధాపురము ప్రాంతమున శ్రీరాధాపురం రాజావారిపై స్వీకరించిన వారి పట్టికను విషయములపై చూచుట జనానా పరిశోధనను యిద్దరి దానివాండ్రు ప్రోత్సహించుచేసి, మతిమొకదాని దానినడచి యిరువురం రాజగారికిఁగఱికి విషయమును బహిరవాడెను. ఈదానిది (అప్రూవరు)గా ఫిర్యాదీయుల తరపున సాక్షులు ముచ్చుచున్నది మిఁతయిద్దరు దానిజను, ప్రాంతయిగును ఈయవ్యవస్థ ముద్దయుగాజేర్చుచిరి. "అప్రూవరు" సాక్షులు మువలన తాము మొదటి ముద్దయు ఉండగా, యాదవముద్దయు మొదటి ముద్దయుచేతికి విషయ సీసా నిచ్చివట్టును, చెండముద్దయు విషయను పాలనగఱిపివట్టును, కారియజమానలకు ననుమానము తట్టినందున, నీరుప్రభుత్వము కొనసాగలేదనియు దేలెను. ఈఫిర్యాదు కాకినాడగఱినిచాగణ కొనకుచున్నది. ఇప్పుడు హుక్మతోగఱి, మొదటి ముద్దయుతరపున, వకీలుగంటి వె కటరామయ్యగారు బానిసుమీద విషయచే యుదకోరుచు, యాదవముద్దయు నీరుమకంటె మొదటిముద్దయుది గొప్పది కాదనియు, శ్రీరాజావారి సాక్షులుమువలన నే మొదట ముద్దయు నడచడి నిర్ణయ మయియు లేదుచున్నదనియు, యాదవముద్దయు యిన్ని దినములనుండి బానిసుమీద నున్నాడనియు వాదించెను. కాని కోర్టువారు బానిసుమీద విషయదలచేయుటకు నాజ్ఞ యొసంగుచున్నారు.

దక్షిణ కల్లూరు రాణిగారిచేత్రాము పృష్ఠించిన ఫిర్యాదు:- దీనిలో ఎరరాజులు వెంకటాచారి ముద్దయు. 19.2 ఫిర్యాదు వెంట్రా క్రష్ణారెడ్డిరు దక్షిణకల్లూరు రాణిగారికిఁగఱి దాసు బాంధువు. చెమ్మ దావాపురు 1700 ల కిమ్మతుగల దానిని రిజిస్టరు పుత్రము ద్వారాపంపెను. ఆప్పుడు రాణిగారు తెలువానాపేటలో తెలుగునందిరములో నుండెను. ఘోషాస్త్రీయగుటచే తపాలావారికి కనపడకపోయెడల అందుచే రిజిస్టరు పుత్రము ముద్దయు చేతికి పుల్లాలికి బంపబడెను. ముద్దయు ఆయుత్రము నెత్తుకొనిపోయి కొంతకేపటికి రసీదు మీద రాణిగారు దగ్గుతును తానబెట్టియిచ్చి తపాలావారిని బంపివేసెను. తరువాత మద్రాసు బాంధువుకు బోయి ఆచెమ్మపై ఎరరాజులు వెంకటాచారి దక్షిణ కల్లూరు రాణిగారి యేజెంటు అం (వాసి ఆబాంధులో నిచ్చి సామ్యును బుచ్చుకొని, పగలైపోయెను. ముద్దయు తరపున వకీలు రావు సాహెబు గంటి వెంకటరామయ్యగారు పని జేయుచున్నారు. ఫిర్యాదు ఎరుమూరు పోలీసు కోర్టులో విచారణ యగుచున్నది.

దానిదాని దొంగనకు:- బాట్లపురు పోలీసుకోర్టులో బాట్లపురు, ముత్తయి కదలి వీధిలోనున్న రామస్వామి అయ్యరుయిట్లో దాసిదము, ఈ ఫిర్యాదులో ముద్దయుచుగు ముత్తయమ్మారు వెనాచె తన యజమానియిట్లో రూ 105 లకి ముక్కుగఱి గొలుసుల దొంగిరించినట్లు ఫిర్యాదు కాబడినది. ఫిర్యాదీతన భార్యతాతారువైది 4 వతారిఖు యుదయమున సీవారెకు వెల్లెగఱిగొలుసులనుంచెను. తనవారె కొంతకేపటికిచ్చిచూచి నప్పుడు అది కనపడలేదు. సుగతి పోలీసువారితోజెప్పగా, వారు వాకబుచేసి, పాటిపెట్టబడిన నగలకు దీసివారట. కోర్టు వారు ముద్దయు దోషగుధాలని నిశ్చయించి, ఆరుమాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

వృత్తాంతములు

శ్రీమైసూరుయను రాజుగారు:- శ్రీరాజప్రతినిధిగారి దర్శనము నిమిత్తము శ్రీమైసూరు యనురాజుగారు స్వాగతము 12 వ తేదీ నాటికి సియ్య నగరమునకు మానసియులగు 55 హుస్సాదాలీగారితోగూడ వెల్లెదరు.

క్రాంతసబుకోర్టులు:- నేలములోను నెల్లూరులోను క్రాంతగా నబుకోర్టులను పెట్టుటకు దొంతనము వారంగి కరించిరి. ఈకోర్టులకు జిల్లాయంతటికి మీదను అధికారముండును. నేలములో 1 సంవత్సరము వరకును పెట్టుటకు తైర వియ్య బడినది.

మం దనుకొని కార్యాలికు ద్రావకమును ప్రాగనిచ్చుట:- కలకత్తాలో నొకకర్ణిలో ఎపిండ్లు ప్రాయముగల తిడిడ్డుకు తిలి మం దనుకొని కార్యాలికు ద్రావకమును త్రాగించెను. అదిడ్డుకు బ్రతికింతుటకు వైద్యులు సకల ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు.

యాతము బుంగలోమునిగి యొకబిడ్డ చనిపోవుట:- కృష్ణగోపాలదేవ శి సంవత్సరముల వయసుగల బాలుడు బోటలోనికేగెను. అచట నతనితండ్రి బానిలోనుండి నీరుతోడి యాబుంగనడచుంచెన శి సంవత్సరముల వయసుగల యాబులకు శిశువుగల లోతునీరుగల ఆ బుంగలోపడి చనిపోయెను.

వాయువాస్త్రాలు:- సముద్రముమీదనున్న నౌకలలో నున్నవారికి ప్రజలు వాయువాస్త్రాల సంపాదించుట బొంబాయి కరాచి, చెన్నపట్టణము, కలకత్తా, రంగూను, బెంగళియా పోయింటు, పోర్టులైయున ప్రేషనులలో మాత్రమే అట్టివాయువాస్త్రాలను ఒత్తెనని నడరాసు తెలిగ్రాపు మాపరింటం డెంటు గారు 9-155 తెలిపిరి.

కలకత్తాలో నొక అన్యతము:- మెరిడితు సందులో 7-వతేదీ సోమవారమునాడు భూమిగోనుండి పొగయును మంటలును బయలుదేరినవి. ఆదియాచి అగ్నిపవ్వత మడుగుననుండి ప్రజ్వలించుచున్న దేమాయ స్త్రీప్రజలు కలకర పడిరి. కాని అదిశీ అగ్ని పవ్వతముగాదు. గొల్లనుగొట్టును పగిలినది. రు 1-4-0 లో నాగట్టును మగల నలికించగా నగ్నిపవ్వత మడగిపోయినది.

ఒకకొక కొత్తవ టి బిడ్డ పుట్టుగ వాడు జడిసి పారిపోవుట:- అలెందలూరు అంసలో నొక నాయకు శ్రీ కొక బిడ్డ పుట్టెను ఆ బిడ్డ కొత్తవలనే యుండెను. అట్టి బిడ్డ పుట్టెనని తెలిసికొని అధికారులు నిన్ను చెకపాలలో పెట్టెదనని ఎవరో ఆమె భర్తను బెదిరించగా నత డెచటికో పారిపోయెను. అతని బాడ తెలియుట లేదు. (ఇండియను పేట్రియటు)

ప్రాసెనగు జే. సీ. బోనుగారిరా:- ప్రాసెనగు జే. సీ. బోనుగారు డి. యు. సి. యస్. వి. సి. వి. సి. సుప్రసిద్ధ ప్రకృతి శాస్త్రపారంగతులు. వీరు ఆమెరికాదేశ మన సంచారము ముగించి స్వదేశమునకు జపానమీదుగా వచ్చుచున్నారు. సింగపూరునుండి వీరిచ్చిన తంజినార్దరలక 11-12 తేదీలకు కొంబోకువచ్చెదనని అటనుండి చెన్నపురి మీదుగా కలకత్తాకువచ్చెదననియు తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి రాజధానియండి ఇంగ్లాండు దేశము నకు రుమాళ్ల ఎగుమతి:- చెన్నపురి రాజధానిలో నుత్తరభాగమునుండి ఎరుమతి యగుచున్న చేతిరుమాళ్ల వెల రు 7,88,000 లునుండి రు. 8,20,000 కు పెచ్చినది. ఇదియు ప్రియమ చేతిరుములమీదనే నేయబడినవి. బ్రిటిషు ద్వీప మలకే పంపబడినవి. సాలుకు 50,000 పానులువెలగల జేబు రుమాళ్లు చెన్నపురి రాజధానినుండి బ్రిటిషు ద్వీపలకు వెళ్లుచున్నవని దీనివలన తెలియుచున్నది.

దిండిగఱలో గాలినలన వట్టిపిడుగులువడుట:- దిండిగఱలో 4 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు రాత్రి గాలినాన వట్టినది. పూరిల్ల కప్పు తెరిపోయి: వి. చెట్లకొమ్మలు విరిగినవి. చెట్లు, కేళ్లతో వెల్లగలి నేల గూలినవి. మువ్వనీసలు వైద్య కాలలో కోగులుండు ప్రదేశమున నొక మూల పిడుగు పడి నూలుముమీదకు సత్తుకెరుమీదుగను కొంతదూరము ప్రాకినది. కనారా సంగమము దానినలన విరిగినది అచట నున్న కోగుల లో నొకరి తల్లియగు మువలి దానసారాలో తాంబూలము ను నములుచు కొందరితో మాటలాడుచుండగా నామె మీద పిడుగుపడి వెంటనే ఆమె చనిపోయినది.

జగ్గయలు మహమ్మదీయులను చాలశత్రుత్వతో చూచుట:- జొనీసకర్ణ మహమ్మదీయులకు శత్రుత్వకవిర మేప్పునపంపినది. దీనిలో 3000 మంది మహమ్మదీయులున్నారు. వీరందరను ఆల్జీరియాట్యూనిసు మొరాకో దేశ గులకు చేరవారు. వీరికొరకు జగ్గయ లొకపసీరుకు కట్టిం చెదమని చెప్పిరి. మహమ్మదీయుల విషయమున శిధికయగు శత్రువుచున్నట్లు నూచించిరి. ఇదిట 2 గురు జగ్గయలైరి కోర్వోగులు యజమానులుగా నున్నారు. వీరందరును ఆరబిరు భాష మాట్లాడ కేర్చియున్నారు. జగ్గయలో నివాస మేర్పరుచుకొనిన ఈజిప్టు శత్రు శిష్టరకాలు చాలయందిరచ్చి వీరిని చూచి వెల్లిరి.

ఖాను సాహెబు బిరుదము చిత్రము:- పంజాబులోనొక పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుకు ఖాను సాహెబు ఖి యిగ్నబడినది. ఇతడు కారకుదేవు కేసులో చేరియుండెను. ఆకాఖోద్యోగులు విచారణచేసి డిప్రుటీ నూపరింటెండెంటు గన్ను ఇతనినిక్రింది యుద్యోగము:కు మార్చి ఇన్స్పెక్టరుగా చేసిరి. మరయొక సంవత్సరము నాటికే ఇతనికి ఖాను సాహెబు బిరుద మియ్యబడెను. ఈవిరుదమితరేతనా లేక ఆపేరుగల? వారింకొకరున్నారాయు పంజాబి, న్యూయిండియా ప్రతికలు చింతబడుచు వచ్చిరినవి.

ఊరేగింపులో గందరగోళము:- 5 తేదీఆదివారమునాడు కలకత్తాలో వెన్సీ వీధిలో న హమ్మదీయుల వెండ్రేకి రెండు బాంధుమేళముతో యూరేగింపు టుత్తునము సాగించిరి. రిషవవీధినుండి యూరేగింపు సంధుచున్న వయ్యకకే కల వీధిలో 20 యావులు పోవుచుండెను. బాంధుమేళములో వెద్దడోలు వాయించగా నాశబ్దమునకు బెదరి ఆయావులుతో కలను వైకత్తుగొని వెన్సీవారిముందు వెద్ద వెద్ద గంకెపెట్టుచు పరుగెత్తసాగెను. ఊరేగింపులోనివారు కలగుండు పడగా గిరి వెండ్రే వెద్ద ఆటనిటు పరాత్రివారికి ప్రశ్నము చెప్పె యుండెను.

మహమ్మదీయ బాలికల నమ్ముట:- 3 నెలల క్రితము 15 సంవత్సరముల పొరుగుమును 5 సంవత్సరము పొరుగుమునకుల ఇద్దరుమహమ్మదీయ బాలికలనుక రావీరుండి ఎవరో ఎత్తుకొని పోయిరి. ఆ సంకతి పోలీసువారికి తెలుపబడినది. పోలీసువారు న వా డాలో కొంత మంది మహమ్మదీయుల క ద్వైపుండగా నీ పిల్లలను పట్టుకొనిరి. వీరిలో: ద్వైకిల్ల:ను కొనినట్లు వాచివైకేసు చేయబడినది. వీరిమ్మమ్మవారు 5 గురులో నిద్దరు పురుషులును ముగ్గురు స్త్రీయుగలరు. వీరిమీద గూడ శేసుచేయబడినది.

వి. పి. మాధరావుగారు:- బరోడా నివాసగా నున్నవి. వి. పి. మాధరావుగారి గయుక్త్యున మహారాజా గారుదకమండలమునకు వచ్చి తమ కర్ణ కొంతకాల ముండవలెనని కోరినందున మాధరావు గారు నిన్న (8-6-15) వ బరోడానుండి బయలుదేరి పూనాలో బయలుదేరి బెంగళూరుకు వెల్లెదరు. అటనుండి 14 వ తేదీరి ఉదకమండలమున కేగుదురు. 25 వ తేదీరి గయుక్త్యున మహారాజా గారితోడను మహారాణిగారితోడను మాధరావు గారు కొల్లంగోడుకుకు కొచ్చికిరి తికవాన్కూరుకుకు వెల్లెదరు.

గురువు ఆజ్ఞవలన భార్యకు చంపుట:- గుల యాశములో రానియా కానాలో తలవాండ్రీ గాయమున నొక బ్రాహ్మణుడు మొదట తన భార్య నొంతుకనకి తరువాత నామె శరీరమును ముక్కులు ముక్కులు చేసెను వానిని పోలీసువారు పట్టుకొని 1 వ తరగతి మేనశ్రేణిలు కాడే అల్లాయుద్దీనుగారి ఎకటవ తీసికొని రచ్చిరి. అతడియుల వాదనల మిచ్చెనట తెలియుచున్నది. నేను నాభార్యకు చంపివేయటం నిశచు. నాభార్యకుండు లోపముండుటవలన నేను చంపలేదు. నాగురువు నాజ్ఞయొనిగాన చంపితిని. గురువు నాజ్ఞప్రకారము నేను భార్యకు చంపుటవలన సత్కార్యము చేసివాడనైతిని. (ఇండియను పేట్రియటు)

సింగోనుగందరగోళములు. యుద్ధ శాస్త్రము:- ఈ నెల 6 తేదీరి సింగోళముం దైరికాధికారు లిటుల ప్రకటించిరి:- రాత్రి 7 గంటలు మొదలు ఉరుమును 5 గంటల వరకును లాంఛనకత్తరాలుగు వైరులను వైకికోద్యోగులును వైరికాధికారిగర్వంండి ప్యాసుపొందిన పౌరులను తప్ప తక్కిన వారెవ్వరును వీధులలోకికనబడకూడదు. ఈశత్రుకువెల్లె రాక పోకలును జరుగునాడెను ప్యాసులేకుండ కనలైన నీ శత్రులో వీధులో కనబడినచో జుబ్బానాగాని ఖయ్యుగుగా నిశిధింపబడును. ప్యాసులకు పొందినవారాప్యాసులండిగ యుద్యోగులకు చూపుచుండవలెను. ప్యాసుపొందకుండ నెనరునుపట్టులుల లో నానాలు దిప్పలు నాయంచగూడదు. కొలాసంచాకాల్పు గూడదు. కొలంబోలో గోడ్లమీదబండ్లు నిరాఘాటుముగా నడచుటకు కాలినడకకు వెళ్లువారుగోడ్లప్రక్కనున్న మోకలమీద నడువవలెను. మెరకలులేని వీధులలో గోడ్లనిగన నడువవలెను. కిల్లలలో సభలు చేరకూడదు. మొలూరియెల్లె గలవారు తమ బండ్లను పగలుగాని రాత్రిగాని: చుపుటకు ప్యాసుపొందవలెను.

పరీక్షలవంతుగ మరకేయగుకొనుచుండ తిరు
వాన్మూరుసంస్థానమునుండి వోద్యమగువృత్తాంత
ము వివచ్చుచున్నది. అచ్చటి స్కూలుపైసలు
పరీక్షలకు 1022 రు పోజురైరి. వారిలో 15 గురు
మాత్రము. తేరినారట. అనగా నూటికి నాగురువం
తున నుత్తీర్ణులయినారు. కాగణము విచారించగా
చిత్రము బయటపడినది. తిరువాన్మూరు సంస్థాన
మువారు ప్రత్యేకముగా స్కూలుపైసలు పరీక్ష
లను జేయుచున్నారు. అచ్చట విశ్వవిద్యాలయ
వేరుగా లేమిం జేసిఅపరీక్షనుచుండి శ్వవిద్యాలయము
వారంగీకరించినంగాని ప్రయోజనము లేదు. వీరంగీ
కరించుచో సంస్థానపుపరీక్ష తగినంతపరిశోధకము
గా నుండవలసినదని నిర్ణయించినారట. ఇకస్వదేశ
సంస్థానమునందలి విద్యార్థుల తిచ్చెప్పవలెనా? అచ్చ
టిపరీక్షకులు పరీక్షయొక్క యంతస్తును మెట్రిక్యు
లేషనుపరీక్షకంటె నెత్తునదిర్చించినారు. పరీక్షకు
పోయినబాలబాలిక లామెత్తున కెక్కలేక క్రిందికి
పడుచున్నారు. స్వదేశసంస్థానమున నుండి యీ
యవస్థలేల పడవల యునని కొందరువిద్యార్థులు బ్రిటి
షుపరగజాలలోనికి వచ్చి విద్య నభ్యసించుచున్నా
రట! గ్రాడ్డ్యువేల పులచు లోకోక్తికలదుకదా !
స్వదేశసంస్థానములు ప్రత్యేకము విశ్వవిద్యాలయ
ములు పెట్టుకొనుటో లేక మొదటినుండియు నన్ని
పరీక్షలకును బ్రిటిషు పరగజాలలోని యధికారు
లనే యంగీకరించుటో కర్తవ్యము. మైసూరు
స్థానము విశ్వవిద్యాలయమునకై ప్రయత్నించు
చున్నది. త్వరగా నది స్థాపితమయ్యేనేని తక్కిన
స్వదేశసంస్థానములకును కొంతవరకు బ్రిటిషుపర
గజాలకునుగూడ ప్రక్కనే మొక నిదగ్గనమయిన
నుండునని నమ్ముచున్నాము.

విరోధా మహాసభ గ్రామము

ఇంగ్లండ్

నూతనముగా వసతిగొన్న సభ

లండన్ జూన్ 17:— మాండ్లెస్టన్ నూతనముగా పరివర్తన పరచినది. యుద్ధము నిమిత్తము ప్రత్యేకముగా బోసను నియంత్రించు వారు పట్టుపట్టుటలన కర్తవ్యము మరల మొదటికి వచ్చినది.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ

లండన్ జూన్ 18:— పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ప్రశ్నలు జేయుటకు సమయమున వారు విమానముల వలన నష్టముపొందినవారికి నష్టపరిహార మివ్వబడినది. ఇట్టివస్త్రము లుగలవారికి సాక్షులు భీమావేయించుటకు దొరతనమువారా లోచించుచున్నారని ఆస్పీక్టు మంత్రిగారు నడిపిరి.

రగ్బీ ఆటకాసు రణనిహతుడగుట

లండన్ జూన్ 18:— గార్డన్స్ లో చేరిన డిసెయిసను రగ్బీ ఆటగాడు యుద్ధములో చనిపోయెను.

ఇద్దరు స్త్రీలకు త్రైవిక్షక స్వర్ణ పతకముల నొసగుట.

లండన్ జూన్ 19:— స్మితులాయసు దొరసాని యును ఆమెనాడరి డబ్ల్యు. డి. జె. దొరసానియును స్మితులాయసు సెమిటరు భావలలో ప్రావీణ్యమును సంపాదించి పండుకు రాయలు ఆమెయింటికి సంఘమువారు వారికి త్రైవిక్షక స్వర్ణ పతకము లొసంగిరి.

పల్లెకున్నూలుపతకము నొసగుట.

లండన్ జూన్ 19:— ప్రాచీన నవీనీకర్త వగరమును గూర్చి వ్రాసినందుని వ్యాసమున కొంపగడలచిన పల్లెకున్నూలు పతకమును మెయిలరు వర్తకుని పాతకాలలో విద్యార్థిగా నున్న హెచ్. ఏ. మెథునగారికి నిన్న సర్ హ్యూబార్నెను గారింసంగిరి.

జర్మను జలాంతర్గామిని ముంచుట.

లండన్ జూన్ 19:— బాల్బురు గారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో జర్మను జలాంతర్గామి ముంచబడిన దనియు దానిలోనున్న యుద్ధోపకరణములను నావికులు 21 దను పట్టుకొనబడినయును నుడిపిరి.

యుద్ధపరికర మంత్రివర్గ శాసనము.

లండన్ జూన్ 19:— యుద్ధపరికర మంత్రివర్గ శాసనమునకు ప్రజాస్థి చక్రవర్తి గారింసంగిరి.

ప్రాన్సు

వైమానికుడగు వారనుభుగారి ధైర్యము

లండన్ జూన్ 19:— ఆంగ్ల కవిరము నుండి విశేషం ఇటుల కలిగెను:— వారనుభుగారి తానొక్కడే ఆసహాయుడై జర్మనుకు తలపడెను. ఆంగ్లేయ ప్రేమిటులన ఆతని విమానము తలకొందగుటలన చమురుకారిపోయినది. కాన నతడచట దిగి నిలువచుచున్నాడని భ్రాతృచేసికొనవలసి వచ్చినది. అతడే పనిని నిర్వహించగలిగెను.

సర్ జాను ఫ్రాంచిగారి లేఖ

లండన్ జూన్ 19:— సర్ జాను ఫ్రాంచిగారిటుల ప్రకటించిరి:— ఆంగ్ల యుద్ధ రంగమున మా శ్రేష్ట యును లేడు. ఫిరంగుల యుద్ధము గూడ తీవ్రముగా సాగుటలేదు. పోర్చుగీసునంద మేము జర్మనుల కం దకముల సమీపమున ముందునులను ప్రేల్చి 80 గజముల పట్టు కోడను పగులగొట్టితిమి. మేము రెండుజర్మనువిమానములను కూల్చితిమి. పోలోనోకటి ఫిరంగులనలన కూల్చబడినది. రెం దవదానిని మావైమానికుడు తలపడి మాత్తును.

వరానువారి ప్రకటనము.

లండన్ జూన్ 19:— వరాను అధికారు లిటుల ప్రక ణించిరి. ఎమునలో రెట్టిప్రాంతమున ఫిరంగుల యుద్ధములు ప్రయోగము గరిగినవి. న్యూజెర్సీలో మేము చాలయిండ్లను పట్టు

కొంటిమి. రేల్వీకుకోటలలో శత్రువులు తలపడగా తలమిచే సితిమి. జర్మనులు రెండుపలాలులను మోటారుబుడ్లమీద తీసుకొనివచ్చిరి. వారు హిజాబైతుకు దక్షిణమున ముమ్మలను రలపడిరి మేము వారిని సారవోలి తూర్పుగా 1200 మైళ్ల వికాలముగల ప్రదేశమున ముంచును గొట్టితిమి.

లండన్ జూన్ 19:— పారిసు. బోగును లింగ్రిట్టి పొలిమేరలో కొన్ని స్థలములలో రెండేసియరి కొన్ని స్థలముల లలో మూడేసి జర్మనుకందకములను మేము పట్టుకొంటిమి. చాలమందిని గూడజల్తుకొంటిమి. అని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

లండన్ జూన్ 19:— బెల్జియం దేశపు సేనానియును జనరలు డి. విట్టిగారు రహస్యము వెల్లెరచి రహస్యసేనను కూర్చి చాల యుద్ధసాముతో మాటలాడిరి. రహస్యవా రత్యధికభౌగ్య వంతులు. వైర్యమున వారి కెవ్వరును సాటిరారు. వారు మేను కకు వెల్లెరచు నాకు భయములేదు. మేమువెనుకకు వెళ్ళువెళ్ళుటకు మగల తీరముగ శత్రువులును దాకుటకే యని మిగులమున్నునని నాతో రహస్యము సేనా సర్వాధికారి నుడివెనని ఆయన చెప్పెను.

బెలియము

స్థాండర్సుమీద యుద్ధవిమానములు

లండన్ జూన్ 19:— ఆమెస్టర్డము. ఆదివారము నాడు సాయంత్రము 2 విమానములు స్థాండర్సుపై కల బడినవి. అన్ని ప్రక్కలనుండియు ఫిరంగులను కాల్చిరిగాని వైమానికులు చెక్కుచెదరక పరిచిరి. వారు జర్మనులరాక నిరీక్షించుచు వాయుభక్తమున నిలచిరి. రాత్రి 2 1/2 గంటల కొక వైమానికు డొక జర్మనును కాచి నేలకూర్చెను. దానిలో నడుపువారు 28 గురికి మాత్రమే గాక మరి 20 మందికి గాయములు కలిగినది.

హాలండు బెలిజియము సరిహద్దు

లండన్ జూన్ 19:— ఆమెస్టర్డము. హాలండు బెలి జియము సరిహద్దుకు జర్మను సేనలు విస్తారముగా ఈజరుకుపోవు ముందుటలన నాసరిహద్దు మూసివేయ బడినది. ఎలిక్ట్రిక్ ముల్లత్ లో కం వెహికులును చేరుబడినది. ప్రజలు తమ ఇండ్లపనుట గోరెములలో నీళ్లుపెట్టుకొని ఇండ్లలోనే యుండ రలెనని యాజ్ఞాపించబడినది.

రుష్యా

10 జర్మను ముద్దవాకలను ఒకరవ్యనుజలాంతర్గామితాకుట.

లండన్ జూన్ 19:— వెల్ట్రానేనువిండ్కోకు గాట్టు దుడుకు మధ్యకొక ముద్దవాకలను 10 జర్మను యుద్ధవాకలను తాకెను. ఆజలాంట్ గామివారి వై న్యూయోర్క్ లోను వదలెను. అవిప్రేరినధ్యముల గొప్పమోక్షములు దేరగనే జలాంతర్గామి నీటిలోనికి క్రవబడెనంద బోయెను. మందు గనులును జలాంతర్గామియును చాలవత్తమును కలిగించుచుండుట వలన జర్మను ముద్దవాకలు వైర్యలియులగాపోయినవి. హిందె నుబ్బు జర్మనువాకలను నష్టము అనుజర్మను వాసుండుగారికి కలిగి మునిగిపోయినది. మరెయొక యుద్ధ వాకకు నష్టము కలిగినది. ఈ యుద్ధవాక నొకజర్మనువారి చేవుపయిగొన్ని వాకలచే లాగించుకొని తీసికొనిపోయిరి.

షానో సమీపమున యుద్ధము.

లండన్ జూన్ 19:— వెల్ట్రానేను. రహస్యవాకలము వారిటుల ప్రకటించిరి. షివాలీ ప్రాంతమున జర్మనులు యుద్ధ వస్త్రధులగుచున్నారు. వారు కేవలన్నీటిని మరల సమూహ్యు కొని డబ్బి గానియును తీరముగ దాకుచున్నారని రహస్య వారు వ్రాసిన సందర్భి షానో సమీపమున యుద్ధమునబుచ్చిరి. దక్షిణ దౌర్విస్సాయధము.

రహస్యవాకు దక్షిణ దౌర్విస్స సమీపమున నవకూల ముగ పోరుచున్నారు.

రకకాయధము

రకకాయధము. జర్మనులు రహస్యవాకి వైవిధ్యము యువును ప్రయోగించుటకు మరిల నొకసారి ప్రయత్నించిరి.

రెస్సియా యుద్ధము

రెస్సియాలో పోరక డెగకుండ జరుగుచున్నది. విజి యాసాంతమున రహస్యవాకు తీరముగ శత్రువులును తలపడి 2000 మంది జర్మనులకు అస్త్రీనులను ఇంతరకు పట్టుకొనిరి.

నీస్సు యుద్ధము

నీస్సు తీరమునగుచున్న యుద్ధము జేదావైను వర కును గల రహస్యవాక్ కోటలను జర్మనులు ముట్టడించి విఫలు లైరి రహస్యవాకు వరిదలకొలది పైకటలను ఫోంసలను కట్టు కొనిరి. నీస్సుకు ఎడమ తట్టున జూననోనోద్ద శత్రువులు నే నె కధికముగ చేర్చి లైలునైనున నాడు వ్యాపించిరి.

అమెరికా

అమెరికా డేరీయముగ్గిరి.

వైరముగారు రాజీనామానిచ్చుట.

లండన్ జూన్ 19:— వాషింగ్టన్. డేరీయమంత్రి వైరముగారు రాజీనామానిచ్చిరి. వైరీడియో విల్సనుగారు రాజీనామా నంగీకరించిరి జర్మనీవారికి వాయువలసినలేఖను వాయుసరణిగూర్చి యభిప్రాయభేదము కలిగినందున నిటుల జరిగినది. ఆమెరికా వారతనము వారు పరిస్థుతము లైరముగారి పోర్ట్ డబ్లమువలన శాంతిపక్షము నూని యున్నారని జర్మనీవారి కెట్టిశక్తియు లేఖనుగూడ మొదటినుండియు వైరముగారి కంగీకారముకాదు (వెనీడెంటుగారిని చిట్కలలోనింపుట వైరముగారి కష్టము లేదుగాననే వైరముగారు ముల్లిచిక్కమును విడిచిపోయిరి.

క్రాంత్యంత్రి.

రాజకీయ శాఖకు హిత్వోపదేశముగనున్న రాబర్టు లాడ్సింగుగారు క్రమానుసారీ 9వ తేదీకుండి మంత్రిత్వము వహించురు. జర్మనీవారికి పంపబడుటలేఖవై షేవ్రాలుచేసె దరు. ఈలేఖ ముల్లిచిక్కముచే నామోదించుడి జర్మనీవారికి పంపబడును.

వైరముగారికి వ్రాసినలేఖ.

మిత్ర యుక్తమనోహినందున నుదారభావముతో మీరు జర్మనీవారికి పంపబడుట కాలేఖను వ్రాసితిరి. నావత మునకది దేశక్షేమమునకు భంగకరమనోహినమన నేను మీ లో నేకీభవింపజాలను. యుద్ధములో మనదేశము దిగకుండ చేయుటయే నాసంకల్పముగుటచే నేను మంత్రివర్గమునకున్న వోమొక్కిబుండి కలుగునగాన నేను మానిచేసితిని వైరము గారు (వెనీడెంటునిల్లనుగారికి వ్రాసిరి.

విల్సనుగారు వైరముగారికి వ్రాసినయలేఖ.

మిత్ర రాజీనామానిచ్చుట దౌర్భాగ్యము. నేను దానినంగీక రించుటకు చాల చింతిల్లుచున్నాను. మీనిర్బంధము వలన నంగీ కరించితిరి. ఈ రెండు చురశ్చయలనుండియు రాజ కార్య నిర్వాహమునం దిప్పుటివరకును మనశ్చిప్రాయ భేదముకలుగ కుండ సాగినందుకు చాలసంతసించుచున్నాను. ఇప్పుటికైతఁడ మన భావ మొక్కటియే. విధానములు మాత్రమే భేదించినదని (వెనీడెంటు విల్సనుగారు వైరముగారికి వ్రాసిరి.

జర్మనీవారికి పంపబడు లేఖ నిర్ణయగుట.

ఈ లేఖ బహుభాగ త్రతో వ్రాయబడినది. జర్మనీవారు దీని కంగీకరింపనివో ఆమెరికా జర్మనీదేశముల నెయ్యమునకు కాళ్ళెత్తును భంగము కాలావధిలేకుండ ప్రాప్తియను. లేఖ పూర్తి యైనది కేడే పంపబడనపుడు వెనీడెంటు విల్సను గారు నడిపిరి.

లేఖాస్వభావము. మొదటి లేఖలోని మీలేఖలో నట్టి మాక్కుక లేకుండనే యుంచబడినదని వైరముగారు రాజీ నామానిచ్చుక పూర్వము వెనీడెంటు విల్సనుగారు ప్రకటిం చుట కుత్తర వాసంగిరి. నుయిష్టులు నొకను జర్మనులు టూర్నెవోలో కొట్టిండులకు నష్టపరిహారముగ కొంత సొమ్ము త్తును వెలిపిరి గాని దానివలన ఆమెరికావారి ప్రధానోద్దేశ్య మేమియును మారలేదు. ఆమెరికావారు ఏదేశమువారి వర్తక పుటోడలలో నున్న నాని నురముక ధోవలో వెక్కిరిచ కుండ నావర్తకపు యుద్ధము జలాంతర్గామిలచే ముంచునాడ దను నదియే ఆమెరికావారి భావము.

అమెరికావారి నొకాదేశము.

లండన్ జూన్ 19:— అడ్మిరాలికు సముద్రమునం దున్న నాకాడకమునందలి మొదటిభాగమునకు సేనానిగా వచ్చి నేను అడ్మిరలు మేయోగారు వైనుఅడ్మిరలుగా నియ మించబడిరి. ఆమెరికావారు నియమింప రలచిన ముగ్గురు వైస్ అడ్మిరలులలోను ఈయన మొదటివాడు.

జర్మనీవారినిగూర్చి అమెరికావారి భావము.

లండన్ జూన్ 19:— గాషింపును విశేషం ప్రతీక కలుల వ్రాసెను. రాజీ చేయక లేనను న్య ప్రాయము తగ్గిపోవుచున్నది. ఆమెరికావారి భావమును జర్మ నులకు తెలుపుటకు కొంటులెవేస్తూవుగారు దాక్తురు గెరు చాడ్తుగారిని జెర్మనుకు పంపిరి. జూన్ 16 తేదీ లోత్రిగా దాక్తురు నెరుచాడ్తుగారు రాలేరు.

అన్నిటికంటే అమెరికావారు శ్రేష్ఠులు

అందఱు జ్యోతిష 3:—మెసిడోనియ విల్లనగారును అన్నింటిని కంటే సుందరియ మధ్యాహ్నము జర్మనీ వారికి శ్రేష్ఠ మనెడియును శుక్రవారమునా ఉదయమున ప్రతికల ప్రకటించబడును జర్మనల కిదిచేరిట్లు వారు వ్రాయునట్లు వాగబలితనము ప్రకటించిరి

రెండుగారి రాజీనామా

అందఱు జ్యోతిష 10:—హ్యూయార్కు. ఈవినింగుపో న్ను పత్రిక ఇటుల వ్రాసింది. జర్మనీవారికి వ్రాయబడిన రెండవ శ్రేష్ఠలో మెసిడోనియలోని విషయములేమీల స్నేహభావముతోడనే వ్రాయబడినదియు భారతమున చక్రివరుమట కత్తెమునుగించబడలేదనియు హ్యూయార్కు వారువిన్నపము చేసినవారు రాజీనామానిచ్చిందనియు చాలవాళ్ళకు నొందిరి

అర్చి

రిస్కానారు వట్టుకొనిన యుద్ధనౌకను బాగుచేయుచుట

అందఱు జ్యోతిష 9:—బెర్లిన్ స్వేవారుపట్టుకొనిన మెసిడోనియను తుక్కివారి యుద్ధనౌకను మరల తెప్పించి మరలుతు చేయుచున్నారను.

కినిస్టాంటినుపోలిస్

ఇది జలాంతర్గామి

అందఱు జ్యోతిష 7:—స్వయముగ మాదివ విలేఖరి ఇటుల వ్రాసెను. నేను కనిస్టాంటినుపోలిస్ చేరితిని ఉదయమున 5 1/2 గంటల వేళ నే రానుండి స్టంబులుకువెళ్ళి పడవ వెళ్ళితిని. దిగుమతీ శేవు నకు 60 గజముల దూరమునొక కన్వినుపుగా నీళ్ళలోకంతక వేపు పోవుచుండుట నాకస్మికముగా చూచితిని. నీటికి పొరుడిగా నుండుటచే నాకన్వయట్లు నీటికెరుగుగా పోవు చుండుట కాశ్చర్యపడితిని. ఉదానీలరంగుల నీటిచాలు ఎప్పుడు కలపడినది వానినిబట్టి అనియొక జలాంతర్గామియని నేనాహించితిని. మరియొక నిమిషమునకు పెద్దస్వంతో నేనో ప్రేమిశబ్దమైనది నీరు ప్రభాకృతిగా వ్రేలేదనినది. యుద్ధనౌక కలన ప్రేమకొని బిడ్డయ్యి స్తంబాలనాక నీటిలో నొడుగు మందల మరల ప్రేమిశ ధ్వనివినబడినది. కొన్ని నిమిషముల వరకును చిందకండుకొద్దు నాకాశకములేగాని మరి ఏమి యాను కనబడలేదు. మాడనసారి బూర్పెడో మరల వదలబడి శేవు అధికాకల కాగ్యాలయముకడకు వారధికి తగిలింది గాని నన్ను కలుగలేదు. తీరమున చాల కలరగముకలరగ పోలిన వారును శిశువాలము దిశ తెలియకుండ తుపాకు లకు గాల్చిపోయిరి. ఆజలాంతర్గామియొక్క నిమిషమాత్రము నీటికైతేరీ న్యూకొనితలన పుకాసిందినది ఒకయంద్యోగి కావలా కాయుమండెను. అది వెంటనే మరల నీటిలోనికి పోయినది. కొండపొడవు ఫీరంగు లాఫ్తాయన నరగంట శేవు ఫీరంగిగండ్లకు మందుగల్గలకు గురిపించెగాని అది మందయు నిరుపయోగమే దుర్భాగమే.

అన్నివోకావిమానములు నౌకాశ్రయముచే బొంబులు వేయుట.

అందఱు జ్యోతిష 9:—కాన్స్టాంటినుపోలిస్ నుండి బాకాల్పుకు వచ్చిన ఒకలెవాండ్రిలులు చెప్పిరి. గాలిపోలీలో అన్నివోకా నౌకాశ్రయముచే 9 ఆగస్టునా విమానములు బొంబులువేసివి ఆబాంబులవలన 15 మందిచాతులైరి. సర కలన కష్టము గలిగినది.

జర్మనుజలాంతర్గామి కాన్స్టాంటినుపోలిస్ కేగుట. ప్రయత్న మెజ్జీకు నౌకలను మంచిన 23 అను జర్మను జలాంతర్గామి కాన్స్టాంటినుపోలిస్ చేరినది.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియా నౌకాశ్రయము ఇటలీయుద్ధవిమాన మును నాశనము చేయుట

అందఱు జూలై 7:—వియన్నాలో అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. ప్రాన్సున శేఖియానుండి రహ్యమున్న శేఖరు అను ఇటలీనాయకమును మైసూనాకావిమానము ఫీరంగు లకుకాల్చి నాశనముచేసిరి. ఆ విమానము గున్న 2 గురును పట్టుకొనబడిరి.

ఆస్ట్రియా సేన

అందఱు జూలై 2:—చెక్కు నుడి విలేఖరి మోస్కోను పోన్సు పత్రిక కిటుల వ్రాసెను:—ఇటలీ పైకి ఆస్ట్రియా వారు అయిదు లక్షల మందిని పంపిరి. ఈసేనలో సైనికోద్యోగులనుగా వెయ్య 20 సంవత్సరముల క్రితముపాకిగారని ప్రోసివేయబడినవారి సంఖ్యని నియమించి వీరికి 6 వారములు యుద్ధాధానము చేప్పబడిన బహుశంక రగా నుత్తరపు లిఖ్యబడిన. (సి. ఎం. నెజెటు)

ఆస్ట్రియానుండి వచ్చుదారులనిన్నటిని ఇటలీవారు మూసివేయుట

అందఱు జ్యోతిష 7:—మెసానో పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. 12 కోట్లల గజతోనే ఇటలీవారు ఆస్ట్రియా దేశపు మార్గముల నిన్నటిని మూసివేసిరి. 169 మైళ్ల దూరము నరకట్టి. (సి. ఎం. నెజెటు)

ఆస్ట్రియావారి కందకములు

అందఱు జ్యోతిష 9:—లుగానో సుడివీలేఖరి ఇటుల వ్రాయుచున్నది. పత్రిక కిటుల వ్రాసెను. బాల్కన్లో క్రిట్టాప్రాంత మలలో శత్రువులు కొండలో దొంగబడిన కందకముల నుప యోగిజ్ఞయచున్నారు

గ్రీసు

గ్రీసురాజుగారి దేహస్థితి.

అందఱు జ్యోతిష 9:—ఏకేస్స. రాజుగారి శరీరస్థితి వాగుపడినది. త్వరలోనే వీరికి పాక్షిస్థితి తొలగగలదు.

హలంకు

జర్మనుజలాంతర్గామిలచర్య లతిదారుణములు.

అందఱు జ్యోతిష 9:—హలంకు దేశపు నాకాదశాధి కావలిటుల తీర్చానింది. జర్మనుజలాంతర్గామిల సహాయము లగు వర్తక నౌకలను ముంచుట మహావారుణముగా నున్నది.

దక్షిణహిందూస్తానము

ఉదకమంకలము మగ్యపు జ్వరములు

జ్యోతిష 9:—ఉదకమంకలములో మగ్యపు జ్వరము అధికముగనంటుటకు కారణము నారయటకు మగ్యపు జ్వర ముల విషయమున ప్రత్యేక కృషిసలిపిన ప్రణియల చెక్కుతూరి వాస్తవ్యులు పి. నారాయణ మీనకుగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. ఆయన పశ్చిమదేశీయ మగ్యపు జ్వరములను కలిగించు నొక విధమగు దోమజాతి యచట విస్తారముగ నున్నదియు ఆజాతి చాల పెరుగుచున్నదనియు ఆయన తెలి పిరి. ఈపశ్చిమదేశీయ చాల క్షణరహితచలమునని పెద్ద యధికారులు మీనకుగారికి ప్రోత్సాహము చేయుచున్నారు. ఈదోమలు పెరుగుటచే చేయుటకు మీనకుగారి పరిశోధనలు సాధకములు కాగలవు.

చెక్కు పూర్వైకోప్రజ్జీకడవి

ఉదయమండలము జ్యోతిష 9:—న్యాముర్ల సర్ శం కరునాయరుగారు పరిచాలించు కొని నందున కాశీపడిట్టి ఒడ్డికడవి కే. శ్రీనివాసయ్యంగారికిచ్చెద మని దొరకనమువారు తెలిపినది తెలియుచున్నది.

బొంబాయి

మొయిలుస్తీ మరు.

బొంబాయి జ్యోతిష 9:—బొంబాయినుండి టపాలను తీసికొని అందఱుగరమునకు వెళ్లుతేరీయో అనుపాగయోడ 12 వ తేదీ శనివారమునాకు మధ్యాహ్నము. 8 గంటలకు బొంబాయిలో బయలుదేరును.

హిందూదేశము జపానువర్తకము.

కార్మికల పత్రికాభిప్రాయము. బొంబాయి జూన్ 10:—జపానుకును ఇండియాకును వర్తకసంబంధము కృత్రిమైనది. ఈసందర్భమున బొంబాయికరాని కలుపత్రకవెళ్ళి వాగ్విముచ్చుది.—హిందూ దేశములో జపాను వారివర్తక ప్రాబల్యముకృత్రిమగుచున్నది. అగ్గిపెట్టె గాజు, గాజుసామానీ, పట్టుతానులు, తక్కినవెల్మియోనర కులు విశేషముగ యెగుమతిచేయుచున్నది.

ఏవెల్ నెలలో మరకేశమునకు ౧౫,33,33౬ రూపాయల అగ్గిపెట్టెలు దిగుమతి యెసరి. ఇందులో జపాను గ్లాజర్ ౪2౨ రూపాయలని పంపినది. అనగా మొత్తములో మూడు వంతులు. గాజు, గాజుసామానీలు ౬౦౪౫3౦ దిగుమతి యై నవి. ఇందులో జపాను 3,౨౪౦౦2 రూపాయల సరకు పంపి నది. సాటకింగలు మున్నగుసరకు రూ.౨౧౦,౬౬౨ల సరకు దిగుమతియైనది. ఇందులో ౧,౪3,౭౭౭ రూపాయల సరకు జపానునుండి వచ్చినది.

తరుణమును కనిపెట్టి జపాను, వర్తకమును కృత్రిమేయు చున్నది. హిందూదేశమున కట్టిసమయము రాతీను. దివి కర్మి యో కారణములున్నవి.

ప్రయిజు కమ్మిట్టి.

కరాచీ జూలై 10:—యద్ధము పాపగిన తరువాత, హిందూదేశములోని శత్రువులలో శత్రువులస్త్రీమరులు కట్టుకొన బడినవి. వీరిమీద శత్రుదేశములవారిసరకులతోబాటు, తటస్థ దేశముల వారిని, ఆంగ్లేయరాజ్యము క్రందనున్న వారినికూడ నున్నవి. ఇంగ్లండుశత్రువులొచ్చు స్త్రీమరులకూడ కట్టె పట్టు కొనబడినవి. వీరిమీద సరకులను ఇప్పించుటకు ఒక కమ్మిట్టి యేర్పాటుకాబడినది. కాని హిందూదేశములో, ట్రిదియేర్పాటు చేయబడదని హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి అంగీకర సందర్భ మన సమాధాన మిచ్చుచున్నార. సరకులు రావలసినవారు ప్రయిజు కమ్మిట్టి కార్యదర్శి, వర్తకసంఘము, వెలుహులు గార్తెను, అందఱు ఆవి వాగ్వికాశిది.

కలకత్తా

నామనలుబానికి వారికి మానసియులగు గజనవిగారికిని దావా.

కలకత్తా జ్యోతిష 10:—మానసియులగు ఏ.కే గజనవి గారిచేనరు. 25454 లు రావలెనని ఇండియా సేవలకు బాంకివారు చేసిన దావాను హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి చాదగిగారు నేను విచారణచేసిరి. ఏ.కే. గజనవి కంపెనీ వారికి శేషముబాంకివారికిని కాలా ఉన్నది. గజనవి కంపెనీ వారు నిలువసామ్యుకన్న వెళ్ళునవాడుకొనిరి. అందుగాను బాంకివారికి ఇచ్చువలసిన 8000 న్ను వడ్డీయును బాంకివారికి 8-9-1913 వతేదీనాటికి పూర్తిగానిచ్చియుండుట వారి కంపెనీవారు 10-6-1918 న ౧౧౫ మెంటు వ్రాసి ఇచ్చిరి ఇతరులెవరైనను బామినిచ్చిననుగూడ గజనవిగారి పూర్వీగ్ల దని ఏర్పరుపబడిది. మొదట 10-6-1913 వకు పూర్వ మీ కంపెనీవారు బాంకివారికడ హెచ్చుగా వాడుకొనుటకు అట్లు వాడుకొనిన సామ్యుకకు బాంకివారికి 100 కి 1 కి కంటకున హెచ్చువడ్డీ నిచ్చుటకును సరుటున 100 కి 5 కన్న చాటుకుండుటకును కంపెనీవారి రంగీకరించిరి. మీరు మాకు రు.86848 లు ఇచ్చిన లెనవిబాంకి వారు కంపెనీ వారికి 80-9-1918 వ తెలియజేసి దాని నింపని యడిగిరి. ప్రతివాది ఆ సామ్యు నియంత్రణ. 80-9-1918 మొదలు కంపెనీవారు కొంత సామ్యు నప్పటప్పట చెల్లించిరి. 11-9-19 4౪ తేదీకి రు. 25,454 లు బాంకి దిగపడినది. వారుట సామ్యు ప్రకారము రావలెనో నాకు తెలియలేదు. గాన నే నంగీకరింప లేదు. 80-9-18 మొదలు కంపెనీవారు చాల సామ్యు వాల కంపెనీనాకు తెలిసినది. నాకు తెలియకుండ వాడుక, కంపె నీవారి కిటీవల గూడ చాలసామ్యు వెట్టుబడిపెట్టిరి. కాన నా పూర్వీకడలతేదీని కోరుట వారికి తోచినచే నేనెంత ఇయ్య గలెనో కోరుట వారు చిత్తులు తసిఫేకేసి స్థిరత్వచ గోతద నని జపనీగారు వ్రాతమాలమున దాఖలు చేసిరి.

అలహాబాదు

భారత ధర్మ మహామండలి సంబంధముగు దావా.

అలహాబాదు జూన్ 9:—తహిర్వాగు రాజాగారు రాజా శిశేఖర రాయబహదూరిగారు భారతధర్మమహా మండలి స్థాపకులగు గయానంద స్వాములవారి మీదను కాశ్మీరు మహారాజాగారిమీదకు దగ్గంగ మహారాజాగారి మీదను కలకత్తా హైకోర్టుజడ్జి బాబూ శారదాచరణ మిత్ర గారిమీదను, తక్కిన సంస్థానాధిపతులు జహంగీరులు మున్నగువారిమీదను కాశీలోదావాచేసిరి. ఈ మహామండలి హిం దువులకందకిని ప్రధాన మతధర్మ ప్రతిపక్షమని తలచగ బడుచున్నది. వాదియగు రాజాగారి సంఘముయొక్క ధర్మ క్షేత్రంలో నొక్కరుగానన్నార. మహామండలియొక్క జమా ఖర్చు చికాలను తనిఖీచేయుటకు రాజాగారికి అధికారముకల

దా తీర్మానములను అనుసరించుటగానే నేటి నా మొత్తము ౧౮౧౧ జనగణనమునకు వారి జనగణనము ౧౧ వ ప్రతివాదిని బాధ్యుని చేయవలయు ననియు వాదించు రాజాగారు కోర్టువారి కోరిక దీనిని ద్వి ప్రభుత్వమువారి న్యాయశాస్త్రపండితుని యభిప్రాయమును వాదిపొందియుండ లేదని ప్రతివాదు లాక్షేపించిరి. ఈ గానాలో తీర్పునిచ్చుచు నలుజడ్జి గారిలులవాసిరి.

ఈదావా తీర్మానములకు మహాదళి నై లేండలేదు. మొదటి ముగ్గురు ప్రతివాదులమీదకు తేబడింది. ఆ ప్రతివాదు లకు న్యాయముగా మండలిలో కెట్టి సంబంధములేదు. 1880వ సంవత్సరపు 21వ కేసును ప్రకారము నమోదుచేయబడిన సంఘముకు మాత్రమే వీరు ప్రతినిధులు గానున్నారు. సంఘముల కాసంప్రకారము ఈ సంఘములో సభ్యుడగువానికి దావాచేయుటకు హక్కులేదు. నమోదైన కంపెనీల విషయమున నాకంపెనీలపేరుమీదనే కంపెనీ కితరు లివ్వవలసిన సామ్యముగూర్చును ఇతరులకుకంపెనీవారియవలసిన సామ్యము గూర్చును దావాలు జరుగవలెను గాని అసామీలపేరుమీద జరుగరాదని నిశ్చయమైంది. ఇట్టిదావా చేయుటకీ సంఘము యొక్క నిబంధన ప్రకారము హక్కుకలదని వారులూచుచు లేదు. ఈదావా జమఖర్చులగున తేబడింది. సి. పి. సి. 92వ కేసులలో చేరువగాని నిది చెల్లదు. న్యాయశాస్త్ర పండితుని యభిప్రాయమును వారులు బదులులేదుగాన దావాను ప్రోత్సహించితిని ఖర్చులనుగూడ నియోజకవర్గలేదు

జర్మను పదాతిసేన.

బలము తిరిగిపోవుట.

అలహాబాదు జూన్ 9:— పురుషసత్రిక ప్రత్యేక విలే ఖర్చుఃతంతివార్త :— ఉత్తరప్రాంతాల్లో నక్కడక్కడము జరుగుచు వచ్చుచున్న నైరతులకు ఉత్సాహకరముగనుండు మంచివార్తలు మునమునముందుకు పోవుట కారణించి తిమి. మననద్ద చాల ముందు సామగ్రి నిజమయ్యునుగాని మనమంతముందుకు పోయివున్నాము. శత్రుసేను యెవరిందుకు తగినంత సామగ్రియు జర్మను పదాతిసేనలేదు. ఉత్సాహములేదు. వీరిబలము తిరిగి నది. మండ్లి ములూ ఫిరంగులను పెట్టుకొని నిజమవుచున్నావని లేకపోయియెడల మనసేమందర ఎందుకు పనికిరాదు.

అగ్రాను ముద్దులలో పానువారు గిం గంటలూ గింజుల ఫిరంగులందఱు కాల్చి.

చచ్చిలుగారి ఉపన్యాసము

అలహాబాదు జూన్ 9:— గర్విలుగాను డండిలో ఉపన్యాసించుచున్న సెలవిచ్చి:— జాతీయవాదులను పత్రికలు ఆక్షేపించుచుండ కట్టుకట్టు చేయవలయును, మంత్రుల చర్యల మాపార్లమెంటులోనే గాని మరియెక్కడను పత్రికలు విమర్శింపకూడదు. అసరమైనప్పుడు రహస్యముగ విమర్శించవలెను.

వీరు చెప్పిన విషయములకు కొన్ని పత్రికలు తమ యసమ్యుతి తేలియజేయుచున్నవి పురుషసత్రికకు లండను విలేఖనుడు పంపినవార్త.

లాహోరు

లాహోరు కుట్రకేసు.

కమ్మివచరులు విచారించుచుండుట.

ఉమారావుసింగు సాక్ష్యము.

లాహోరు జూన్ 9:—లాహోరుకుట్రకేసులో నేడు ఉమారావుసింగు చాలసేపు సాక్ష్యమిచ్చెను. ఆమెరికాలో విప్లవకర్తమువారి స్థానలగుంచి లెజువులతో తమ తన సాక్ష్యమును ప్రారంభించి హిందూదేశమునకు వచ్చునపుడు రాజద్రోహమును వ్యాపింపజేయుటకై దానిలో చేసిన ప్రయత్నములనుగురించి చెప్పెను. తరువాత పంజాబులోనేనీ బండిపోటు మున్నగువాని కట్టించుటో సాక్ష్యము ముగిసినది. ఇతని సాక్ష్యములో నీ క్రిందివిషయము లున్నవి:— 1911 వ సంవత్సరము నవంబరులో నేను హిందూదేశము నుండి బయలుదేరితిని. కొంతకాలము హాంకంగు మాన్సిల్లాపట్టణములలోనుండిన తరువాత 1913 వ సంవత్సరము మే నెలలో ఆమెరికాకు వెళ్లితిని. చీవాడుండి ఆమెరికాకు ప్రయాణముచేసినప్పుడు కొందరు మద్రాసులు నాతోకూడవచ్చిరి. 1918 జూన్ 24 వ తేదీన నేను స్కాట్లెం చేరితిని. నా పక్షమున నాంకొవారు గురు

ద్వార కమ్మిటి వారు 1500 రూపాయలను భవనము చేసిన తరువాత నన్ను స్త్రీయగు దిగ నిచ్చినారు నేను చాలసేపు కృతజ్ఞతలు పలుకుచు చేరితిని. తరువాత, మరదలులు అశని పక్షము వారి పరివరము కలిగిరి (నవాబు, ఆహుసింగు, ములాసింగు మున్నగువారు చెప్పినట్లుగానే ఇతరులు ఈ పక్షమువారు చేసిన పనులను కట్టించెను.) 1914 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 29 వ తేదీన కొరియా యను స్త్రీయగు మీదకు తరువాత బయలుదేరిన స్త్రీయగులమీద చాలయంది హిందూదేశమునకు వచ్చిరి. మేముదరము చెప్పి పురిచేరితిమి. నేనును కొందరు స్త్రీ హిందులును నవంబరు 2 వ తేదీన లాహోరువారు వచ్చితిమి. మరికొందరు హైదరాబాదు సుల్తానుగారును మాజూరు సాహెబుగారును వెళ్లిరి. ఆయుధములను సుపాదించుటకై ఇక్కడకు వెళ్లిరి. తరువాత వేదన, శివీసింగు, మరికొందరు మమ్ము ప్రోత్సహించుచేరిరి. "కుట్రదారులు" నాయుండికి వచ్చెడివారు. ఎన్నియో స్థలములలో తిరిగివచ్చి రసాయన ద్రవ్యములను సాగుచేసితిమి. జడేనాలుగా బాంబులు కాయుచు చేయబడినవి. తరువాత నితరు సేనావలములనుగూడ బండిపోటు గురించి వర్ణించెను. సేనావల బండిపోటు జరిగిన ఉదయముననే (సాక్షి) దొంగలకు కలిగిరి. తరువాత స్నానమునకు వెళ్లితిమి. బండిపోటును సంబంధించిన సంగతులను ముందుగా ఇక్కడవాని చెప్పినారు మరునాడు బండిపోటు చేసినవాని నేకుకూడ నుండిరి. నేను ఫిబ్రవరి 19 వ తేదీన, లాహోరు వా వెళ్లితిని. కాని దిలీపసింగు మాదేశకసాటిని ఇతరులు నన్ను ఫిరోజ్ పురమునకు తీసికొని వెళ్లుటకై యేర్పాటుచేయబడింది. కాని అల్లులకుగ లేదు. ఫిబ్రవరి 19 వ తేదీన ఫిరోజ్ పురము ఆయాధికారిమీదపడి తిరుగబాటును ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడింది. కానినన్ను సాటిను వారు పట్టుకొనిరి. తరువాత నేను కొన్నిరసాయన ద్రవ్యములు మున్నగువాని పోలీసు వారికి ఇచ్చితిని.

తరువాత ఇంకొకరు అహమదుఖాను అత్రావరు ఉమారావుసింగు వాజులమున మొకట దాఖలుచేసికొనినట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను.

రసాయన పరీక్షకును పంపిన చాల రిపోర్టులు గగన్న మెంటు ఆద్యోకేయ కోర్టులో దాఖలు చేసెను.

జైసింగు, లేనాసింగు, కైజరిసింగు, శాంతిసింగు, నందాసింగు, కలాసింగు అరువారు ఆమెరికా, చీనా మున్నగు ప్రదేశములనుండి "హోసా హు" అను స్త్రీయగుమీద వచ్చిరి. స్త్రీయగుమీద విప్లవకర్తమువారు సభలో రాజద్రోహమును బోధించినట్లు వీరు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వీరిలో ప్రాముఖ్యమును కలిగించిన కొందరు మద్రాసులను వీరు గుర్తించిరి.

అట్లనీరుతు వెదకగా అత్రావర్గ నాక కాగితము కొంకి నట్లు లాహోరు నివాసితుగు బలియ సాక్ష్యముచెప్పెను. అట్లనీరు ఫిరోజ్ పుర మా తలలలో నొడు.

సభిసేక్టరు ఆహుసింగు ప్రధీసింగును పట్టుకొని నప్పుడు, వెనకలాడి, తప్పించుకొన ప్రయత్నించిట్లు, ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు ఎస్. లేనాసింగు తెలియజేసెను.

అత్రావరు నవాబుఖాను తనవాజులములో, తెలిపిన సంగతులను, వాలీయమయ్యు, జయిందావనాధా, లంబారు వారు నాగు, నాబిబ్జీ, రి.డెవ నాబిబ్జీ, జయిందావలలు, కులీనాము, బాబుబాప్ ఫకీరుబోగా, నాబ్ ఫకీరు, ఫకీరు దిరు, ఇబ్రహీము ప్రసవరము సాక్ష్యమిచ్చిరి.

కెదరు నాగు, ఎల్లు పట్టుకొనండిన. డిప్యూటీ పోలీసు గూరెంబెండెంబు, కే. ఎస్. అబ్దులు హాకీముగారు తెలియజేసిరి

తాను వివాహమునకు కపుటలను వెళ్లినట్లు ఆహుసింగు వాజులములో తెలిపిన సంగతిని నానామరు నివాసి యగు పన్నా తెలియజేసెను.

అత్రావరు ములాసింగును పట్టుకొనుటకు గురించెను, రి.డెవ పరమానందు తెలుపగా, పిషాయ జయరతు నోట్సు మీద "గభర సంక్షేమ" అను పుస్తకము దొరకుటకు గురించియు, ఇంకొకరు అత్రావరుఖాను రుజువుచేసెను. 1918, 14 సంవత్సరములలో ప్రకటించబడిన గభర పత్రికలను దాఖలు చేసి, అత్రావరులు తెలిపిన సంగతులను దృఢపరచుచున్నట్లు యు ఆమెరికాలో భారతీయులు జరిపిన సభల వృత్తాంతములనుబట్టియు కొన్ని భాగములను చదివి విశదించిరి.

జమీందారు వత్సాసింగు తనసాక్ష్యములో యిచ్చెనను:— హంకంగు గురుద్వారములో 1918, 14 వ సంవత్సరములలో రాజద్రోహ సభలు జరిగినవి. ఇండియను నైరతుల మతి విడిచి నేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. పంజాబు కం

ట్రోన్స్మెంటులలో నాకదానియును తెప్పి నెంటు గగన్ను సు. దగ్గించిన సందర్భమున ఫిరోజ్ నేమయలతో కొందరు అహమదు కలుగునట్లు తిరుగుచు వచ్చిరి. వీరిని నేను చూచితిని. తరువాత నేను విచారణచేయగ కర్తవ్యసింగు వచ్చినట్లును: వీరియగు నీసాయిలతో కర్తవ్యసింగు సభచేసినట్లును తెలిసింది. వీరు ఫిబ్రవరి 21 వ తేదీన బనియండి తీసివేయబడి వీరి ఇంటికి పంపివేసిరి. మరునాడు వీరిలో నాకడల లాభసింగు తిరుగరాగా పట్టుకొనబడెను.

వైసంగతులకు ప్రసవరము కప్పెను కాగ్గిలు, నుజే దారులునాజుఖాను, ఫరూసింగు అగ్నిసాయి సాక్ష్యమిచ్చెను.

వీరితో నిరీయగి సాక్ష్యము ముగిసినది. మద్రాసుల కర్తవ్యసింగు, మద్రాసుల స్త్రీయగులగూడెము తప్పు స్త్రీయ మెంటులను పుచ్చుకోకదా మద్రాసులకు న్యాయవాదులను కొనుగోనగా కమ్మివచరుల బంధు కంగిరూచిరి. ఇంకొక వారమునకి పుచ్చుకొనబడున.

ఆర్యముసభకు పత్రి

దొరతమువారు ప్రతులను స్వాధీనముచేసికొనట లాహోరు జూన్ 9:— పండిత శేఖరానుగారి జాపకార్థమై ఆర్యముసభకు పత్రికయొక్క ఒకసంచిక మార్చిలో ప్రకటించబడినది దీనిని పంజాబు దొరతమువారు స్వాధీన పరచుకొరి. 15 సంచికలుగా మేనేజరు సోమ వాయి నాకు డిస్ట్రిబ్యుట్ చేజిక్కిరియ గారికి దాఖలు చేసెను.

పంజాబు హిందూసభ విజ్ఞాన.

తెప్పి నెంటు గగన్ను గారి సమాధానము.

సిద్ధా జూన్ 9:— పంజాబు హిందూసభ గారు సిద్ధా సిద్ధాలో పంజాబు తెప్పి నెంటు కన్ను గారికి జూపన సుమించగా మల్లూ ముసపురగురు, జూరుజిల్లాలో, మరేమి గందరగోళములేక నెమ్మదిగయకుటకై ఏ యేర్పాటులును చేయబడినది విచరము గ తెలియజేసిరి. ఈ సంవత్సరము 420 మంది ఇదివరకే కేజీం పబడి. రమారమి అయిదే సంవత్సరముల క్రితముజేయబడింది. ఈ మూడు జిల్లాలలోను పోలీసువారు బలపరచబడిరి దొంగల భయము లేకుండరక్షించు కొను నిమిత్తము ఖురా నాయకత్వములకు ఆయాధికారులను తమరద్ద ఉండుకొనటకు లైసెన్స్ ఇవ్వబడింది. ఇట్లు ప్రకల్పకలవాద ద్వారా జామీను పుచ్చుకోనబడింది. నేరములకు కారకలయిన చాలమంది రక్షణకాసము ప్రాద ఇతరులములకు పంపి జేయబడుచున్నాను. ఈగందరగోళములు జరుగుచున్నప్పుడు ఏమేక వ్యోగులకుతమపని సుగమిస్తోందో వారిగురించి విచారణలుజరుగుచున్నవి పరాశియై నవారిలో ముఖ్యులను పట్టుకొనవారికి జరచుచుతి చేసెనని ప్రకటించితిమి ఇటీవల గందరగోళము జరిగిన ప్రదేశములో శిష్టాపునాటిను కౌతుకించుటకు యోచనలు జరుగుచున్నది. పోలీసు మాఫరింబెండెంటు మున్నగు జిల్లా అధికారులకు కావలసినంతమంది పోలీసునిబిబ్బంది ఇవ్వబడినది. మళ్ళీ నేరములు జరుగకూడదు.

సిద్ధా

ప్రసింగు బిల్లులు

సిద్ధా జూన్ 8:— సాధారణ సమయములలో ఇచ్చుట నుండి స్త్రీయగులెలలకు పంపుటాకి సామ్యుత్పత్తి, అగ్గా, ఉత్తములు మూలమున పంపునపుడు ఇక్కడ కంట్రాక్టు యేర్పడిన పరియాలు ఇవలలో ఇండియా సెక్రటరీ గారు ద్రవ్యమిచ్చుటకు నేర్పాటులు జరుగుచుండెను. అంతకుం తెప్పగా పంపవలదినారు తెల్లిగ్రాము మూలముగ పంపుచుండును. మొదటివానికంటె నీ రుచనవానికి ఎక్కువగుచ్చు అగుచుండినది. యద్దపయయగుచునెత్త, ఉత్తముల మీద పంపు ప్రాప్తి, పది మారుదినములలో నిష్కర్షగ ద్రవ్య రూపము నందుటకు వీలు లేదు. అందు కల న ఇక్కడటి బిల్లులను డిఫర్డు తెల్లి గ్రాఫీ కు బిల్లులు గ (అలగ్గయుగ వెల్లు తెల్లిగ్రాములు) పరిగించుటకు ద్రవ్యమువారు నిష్కమించిరి. ఆట్టిబిల్లులు రూపానుకు 1-1 29-32 పిల్లింగు ౫౫ సంకీర్తించబడును. తెల్లిగ్రాములమీద వెంటనే సామ్యు చెల్లించవలసినది రూపానుకు 1-3 27-32౫ నగ్గీకీర్తించబడును. కవచినవారమున ఒకతరుసానులు వెంటనే సామ్యు చెల్లముకి కావలసిని బిల్లులకై ప్రత్యేకించి ఖర్చుపెట్టుడెను. జూన్ 2-వ తేదీన బరిగి అయ్యకమునుబట్టి కల కత్తెనాకు ఒకతరుసానులకు వెండ్రునంది.

నక్షత్రము

సింహ జ్యోతిషము 9:—వాతావరణ కాలవారు నిన్న రాత్రి 11. 30. నింపుకుగారి సంతకము కల వన్న మానవ పుత్రులు సింహాగ్ర ప్రకటించిరి అందలి యశ్వినమును లిలుల నున్నది. వక్షణ ఆమెకా వాయుభారము కలయు అనుమానము గావచ్చును. హిందూదేశ సముద్రమునందలి నీటి టిట్టముగలవచ్చును. కొన్నిగలముకలముగ నున్నదనిగాడ చెప్పవచ్చును హిమ పాత్రమును నీటికానినీటియును వన్న మనము నాలస్యముచేయుట కప్పు మనస్సును చెరుపుచేయవలయు అనుకూల లక్షణములు స్పష్టముగ కలవడ మన్నను ప్రతికూల లక్షణ మొక్కటి మాత్రమే కలవడమన్నది. కాన దీనివలన వన్న భార వధియుగ కలగ బోవు హిందూదేశ మంకిలి వన్న పాత్రముగలవచ్చును గాని భార ప్రమాదము కన్న తలచియో సముద్ర ప్రవాహము బలహింసముగ నున్నది. (1915) ఈ సంవత్సరమునందు 1914 వ సంవత్సరమునందు వలె వన్ను లధికముగ నుండకన్న వన్నులు లేకపోవు (వి) తూర్పు సముద్రతీరమునందు కన్ను పడమటి సముద్రమున వన్ను తక్కువగా నుండును.

అధికారులకునచ్చిన యుద్ధవార్తలు

సింహ జ్యోతిషము 9:—శత్రుషియా మధ్యభాగమునందు ఆస్త్రియా జర్మనులను విజ్ఞిరియనది ఎడమకట్టు మొస్కి కావైపున తీరమున నెదిరించిరి. మొస్కి కా జమియకు తూర్పున 16 మైళ్ల దూరములోనున్నది. నవైపునకు రష్యను సేనకు తిరిమి వేసెట్లు జర్మనులు చెప్పకొనుచున్నారు. కాని జర్మనులు నదినిదాటలేదు. జూ వా నో నీ పరుల లో రష్యను సేనలు సానిసులను పడమట 25 మైళ్లకు తిరిమివేయుచున్నది వారే బిప్పకొనుచున్నారు. కాని కొలో మియాకు పడమటిభాగమున, ఆస్త్రియావారిని ముందుకు రాకుండ చేయుచున్నారు.

బాల్టి పరగణాలో యుద్ధపు స్థితిగతులందు మార్పు లేదు.

ఫ్రాన్సు బెల్జియము రణరంగము నందు, ఆక్రాసుకు ఉత్తర భాగమున పరాసు వారు పట్టుకొనిన ప్రదేశములకు తిరిగి సంపాదించుటకు జర్మనులు దిట్టముగ యత్నించుచున్నారు. కాని పరాసువారు ముందుకుపోవుచునే యున్నారు. 1800 గలముల దూరములోనున్న రెండు కందకములవరకు పట్టుకొనిరి. ఎయునదికి ఉత్తరమున జర్మనీ వారు తీరమున నెదిరించుటకు పరాసువారు వెనుకకునెట్టిరి. ఆస్త్రియాపరగణాలో ఇంగ్లీషులు చాలప్రదేశములను పట్టుకొనుచున్నది. వీరి కంతరినోధము కలుగుటలేదు. ఇసోంజోనియా ఇటలీసేనలకు, ఆస్త్రియా సేనలకు యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఇటలీసేనలు నదినిదాటుటకు పిలుగ నున్న ప్రదేశముల నాక్రమించుకొనుచున్నది. ఆంగ్ల సేన ఇది వరకు నదిని చాలచోట్లదాటి తూర్పుకట్టున స్థావరము లేవు రుచుకొనుచున్నది. వైభాగమున నది రెండుకట్టులు ఇటలీ సేనల స్వాధీనములోనున్నది. వీరు లాల్బాల్బోనియా పడమర్పున, ఆసివారము రాత్రి జపీరు తూర్పుతీరమునకు వచ్చి, బాంబులువేసిరి. ఈబాంబులు ఎక్కడ తగిలిన అక్కడ నిప్పుయల్లుకొనును వీరివలన 5 గురు మరణియిరి. 40 మందికి బెల్లము తగిలిరి.

వారసుభావు అనుబిటిషు వైమానికుడు సోమవారము ఉదయమున, గెంబుకును, బ్రుస్సుకును నుభ్యనోకజెట్టుకు ధ్వంసము చేసెను. ఇంగ్లీషులమీద ఆరుబాంబులను వేయగా ప్రేరేరి వేల ఆడుగుల ఎత్తునండి క్రిందపడిపోయినది. జపీరు లో నేడియో ప్రేరేరిది. ఈయడలువలన బ్రిటిషువిమానము తల క్రిందలై పోయింది కాని వైవకళమువలన తిరిగి తిన్నగ ప్రిష్ట కొనుగలిగెను. కాని శత్రుదేశములో దిగవలసివచ్చినది. అయినప్పటికి, తిరిగి యంత్రమున నడుపుకొనిపోవుకీరముగతిగిగిచ్చెను.

బ్రుస్సుకుకు ఉత్తరమున నున్న విమానాలయము నిద్రపోడ బ్రిటిషు వైమానికులు బాంబులకు వేసిరి. ఈవిలుమును నిష్ఫలముగొని మండిపడెను. ఇందులో జపీరు ఉన్నది లేనిది తెలియదు. మంబుల చాలకై గ్యాసింది.

స్వాసానము తూర్పుతీరమున నున్న స్పిసికు హేరు కేపుయాడ బ్రిటిషునాకలు ఫిరంగులకు వేసి నది. వైవకళము ఎదిరింది. ఇది జర్మనీవారి కేపురట్టము. జర్మనీ వారు పట్టుకొనుచున్నది తిరిమివేయుచున్నది. చాలకుపాకులు, మందుపాకుల మన్ను గుర్రపుపునపట్టుకొనబడినది. హెర్మను వాను విన్నవను సాయధపు బోడకు పట్టుకొని ధ్వంసము చేసిరి. వీరిని మట్టడించినవైకులు తిరుగ నురక్షితముగ స్త్రీమరులమీదికి వచ్చిరి.

గురుదాసపురము బందిపోటు కేసు.

సింహ జ్యోతిషము 9:—గురుదాసపురము బందిపోటు కేసులో తీర్పువెప్పబడినది. ఆయుధభాసనముక్రింద, 3, మొద 7 సంవత్సరముల వరకును, క్షిప్రస్మృతి ప్రకారం 7 మొదలు 21 సంవత్సరములవరకును ముద్దాయితు శిక్షవిధింపబడినది.

బాంకినోట్లను మరలనిచ్చుట.

ఇండియా మంత్రిగారంగీకరించినందున ఇండియా దొరతనమువారు బాంకినోట్లను మరల నిచ్చు పద్ధతిని తీసివేసెదరు నోట్లు. కార్యాలయమునకు ఆసామియాలెచ్చిన నోట్లుపుట్టి, ఎంత కొద్దికాలమైనను సరే ఆనోట్లురద్దుచేయ బడునుగాని మరల నింకొకరి కియ్యబడవు. ఈ పద్ధతి వలన నలిగి మాసి డాగులు పడినోట్లుండవు. క్రొత్తనోట్ల యందును: అందునలన నోట్ల వాడుక పాచ్చును ఇచ్చుకు నలిగినోట్లు పుచ్చుకొనుటకు చాలమంది కష్టముండనందున నోట్ల చెల్లుబడి సరిగాలేదు. ఇంగ్లాండుబాంకి తెచ్చినకి నోట్లనుమరలనింకొకరి కియ్యటలేనే లేదు కాననే ఇంగ్లాండుబాంకి నోట్లనుండదు సంగీకరించుచున్నారు. ఈపద్ధతివలన నోట్లను స్వప్తించుటకుగాడ పిలువబడుగానే ఇంగ్లాండు బాంకివారి పద్ధతివలనబడింది. కొంగనోట్లను స్వప్తించువారికి నలిగినోట్లు వాడుకలోనుండుట చాలసహాయ కారిగా నున్నది వారు స్వప్తించినోట్లకు బాగామాసి గుర్తు. పట్టతండ్ చేయుచున్నారు. ఎక్కడమాచినను మంజుబు మైననోట్లు చిక్కునప్పుడు నలిగిన నోట్లకునబడిన బాగుగా పరీక్షించువండ్ నెవ్వరును పుచ్చుకొనరు. బాంబాయిలో తప్ప తక్కిన అన్ని నోట్లను నగడికచ్చేరీల కొకసారిరచ్చిపోట్లను మరలనీయిరి పద్ధతివేటలే యములులోనికి వచ్చును. ప్రత్యేకముగ సింపిందీ కావలసిన కారణమున బాంబాయిలో మాత్రము కొద్దిగా నాలస్యమగును.

స్టేటుఅండు గారంటీకు రాయల్వారి మొత్తపుఅదాయముగల సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదలు మే 5 తారీఖు వరకు వచ్చినదాకంటే, ఈమాసదాదాపు 16,25,657 రూపాయలు తగ్గినట్లుతెలియుచున్నది.

శ్రీవ్యాసరాయస్వాములవారు సిద్ధిబొందుట. కొంతకాలమునండి యనాకోగ్యస్థితియందున్న శ్రీవ్యాసరాయ స్వాములవారు 6 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సిద్ధిబొందిరి. ఈ స్వాములవారికి సంస్కృతభాషయందు నిరుపమాన శ్రద్ధగలదని తెలియుచున్నది.

రాక్షసాబ్ధ నిజవైకాఖాంత్యపక్షమున నమమి ఇనవాస రమున సాత్తగాభాద్ర సంయుక్తము యువలగ్నమందు రాజ మహేంద్రపురకపు నందాదినువ్వారామకవి గారుతమకుమార్తె చి|| సా|| అన్నపూర్ణమ్మను శ్రీయత గుడిపాటి నూర్యనారాయణ రావుగారికి నిచ్చి వైభవముగా వైవాహికమహోత్సవ మొనరించిరి. ఆ మహారాజులయిన మ.రా.శ్రీ. మంత్రి ప్రెక్షడ భుజంగరావుగారు కథాగరుల నాశీర్వాదమును “వసు రామ సత్కవి”ని జ్ఞాపించుచును “ఆశీర్వాచన పంచరత్నముల” జదివిరి.

గంధిగారిని దొరతనమువారు గౌరవించుట. హిందూదేశమునందలి చిరుదముల పట్టికలో వింతవింతగా కనబడు పెద్దపెద్ద చిరుదములు ప్రభుత్వోద్యోగులకు స్వదేశకాజులకు ధనవంతులకు నియ్యబడును. తక్కిన చిరుదములు ప్రజా సేవకులుగా పనిచేసినవారికియ్యబడుచున్నది. ఈసంవత్సర పట్టికలోకవింతకనబడినది. గంధి గారికి కెయిజీ హిందూస్త్వపత్రికమియ్యబడునని ఎవ్వరును తలపడలేదు చిరుదముల కాశింపకుండ దేశసేవచేసినవా రెవ్వరైన నెవ్వరైననున్నవో నట్టివారు గంధి గారుతప్ప మరెవ్వరునుగూడ మామూలుగా నిట్టిచిరుదములొసగు శధికారము ప్రభుత్వోద్యోగుల కీదేశమున నియ్యబడినవో సర్వసామాన్యముగ వారిట్టిచిరుదములను గంధి గారింటి వారికన్నుడు నియ్యదలపరు. గంధి గారునిటుల సన్మానించు నువారభావము హిందూదేశపరిపాలన భారమును ధరించినట్టి యు హైర్వమును స్వాతంత్ర్యమును అర్జులను గౌరవించుభావనను తనట్లు సహజగుణములని ఇదివరకే లోకమునకు వెల్లడించి నట్టియు మహావీరులకే తగిలియండి యుండును. ఎటులైన నేమి ఇది గంధి గారిభువనకు చాలినది? లోకహింసనీమి దేశ భక్తిగలిగిన భావతీయులనుమాచి నిరంతరము కొగకొరలాడు అంగ్లోఇండియను పత్రికలకిది మంచిసాక్షిభాగ (పంజాబీ)

గంధిస్మృతికారము—శ్రీయత మంగిపూడి వేంకటేశ్వరకవికృతి నిబద్ధభారతము మా కార్యస్థానము నలంకరించిరి.

చిత్రకళ:—ఈనగరమున ఎమ్. ఎస్. శర్మగారిచే ప్రతిమానమును ప్రకటింపబడు చిత్రకళా పత్రికయొక్క మే మాసపు సంచిక మా కార్య స్థానముచేరినది. ఈసంచికయందు నాల్గు చిత్రములు లిఖింపబడినవి. వీరియన్నిటను కల్పనాశక్తి కానవచ్చుచున్నను లోకమాన్య గంధిగారి వాక్యముల శుభమును నూదించుచిత్ర మప్రతిమానము. గాంధీ గారయస్కాంతము. వారిమనమున కార్యణపాత్రులు ఉత్తమమగు నుక్కుతున్నలబోలు దేశసేవకులు చిత్రమైన దేశసేవకు లాక్కితులు కాలేదు. ఇప్పటి దేశసేవకులు మనోబల విరహితులగుట చేత తమకు నచ్చలేదని గంధిగారు పల్కిన పల్కులు నూచితములు.

పట్టుపురుగులబెంచుటకు నొక క్రొత్తపద్ధతి:—పట్టుపురుగుల గ్రుడ్డును ఉదజనాని కామును (హైడ్రోజిన్ గేస్ రసాయము) నైదు మొదలు పదిగంటలకాలము ముంచియొండ నీరుకలయును. ఈపనీచేసిన మీదట పనీ పడునైరు దిసములలో గ్రుడ్డు బ్రద్దలయి యాగుల్లలనుండి వెలుగుకు పురుపులు మానవటి మ్యామున బెంపబడువారికంటే బల్బులుగా నుండును. నవీనపద్ధతిని వచ్చుపురువుల దారము పూర్వపువానికంటే పొడవుగాను, మెరుపుగానుండును. క్రొత్తపద్ధతి. దారము 1200 అడుగులు సాగుచున్నది. మామూలు దారము 700 అడుగులకంటే నెక్కువలేదు. దీనిని 3 నిమిషానవాడు ‘కవాపితో’ యనునతడు “ఎయిచ కెమికల్స్ లు ఎస్పిరి మెంటు” కార్యస్థానమునకు డైరెక్టరుగానున్నాడు. వీరిపద్ధతిని నెల్లరకు తెలియపరచి, వారి యిష్టాను సారముగ నుపయోగించుకొనుటకు నెలపు నొసంగి వారు. ఇట్లు తమపద్ధతిని పేటెంటు (స్వామ్యతెల్లిగూఢము) చేయించుకొనక తన జాతీయులకెల్లరకు నుపయోక్తమగునట్లు విడుదలు వీరిస్వదేశాభిమానమును నెల్లడిచేయుచున్నది.

నోటీసు.

1915 సంవత్సరము 1 వ జూలయి లగాయితు 1916 సంవత్సరం 30 వ జూలై పర్యంతము కాగల ఒకసంవత్సర కాలమునకు, “దేవస్థానముల అచ్చు పనులను తిరుత్తుని,కచ్చినాడ, తాలూకాల అచ్చు పనులును చేయించుటకు టెండర్లు సీలుచేసివంపు కొనవచ్చును. టెండర్లకై నిర్ణయింపబడిన ఫారములపై వ్రాసివంపు కొనవలెను. కోరినవారికి ఈఫారములు పంపబడును. ప్రతిటెండరు తోసహాకు 50 లు హామీగాధరారావతు చెల్లించబడవలయును. ఈటెండర్లు 1915 సంవత్సరం జూలై నెల 20 తేదినిగాని అంతకులోగాని యాక్రింద చేవ్రాలు చేసినవారికి చేరవలయును.వరతులలో కూడియున్న టెండరు లాలోచింపబడవు అన్నిటికంటే తక్కువ టెంకు ఒప్పుకొనియున్నట్టిగాని లేకమరయే యితర టెండరునైననుగాని అంగీకరింపవలసివట్టి ఆనశ్యకత లేదు. అంగీకరింపబడిన టెండరుదారు అగ్రిమెంటు వ్రాసి చేవ్రాలు చేసి యివ్వవలయును ఈ అగ్రిమెంటు నకలు సయితము, వ్రాసికొనిన వారికి పంపబడును. అంగీకరింపబడని టెండరుల ధర వతు వైకము తిరిగి యివ్వబడును.

తిరుపతి శ్రీ మహాంతుప్రయాగదాసుజీవారు చివారణకర్త 6-6-15 తిరుపతి, తిరుగుల దేవస్థానములు

మంచితరుణము త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!! రీవ సంవత్సరాది సంచిక తయారైనది. 10000 పుస్తకములు బయిండునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ప్రచురమునకు ప్రకటనముల బురగోసినవారింకను యాలస్యము చేయరాదు వెంటనే వ్రాయుడు. ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Mr. Churchill on Gaging the Press.

ALLAHABAD, June 9. Mr. Churchill in his speech at Dundee suggested that the Press should not be allowed to attack the Nation's leaders. Criticism of Ministers should be confined to Parliament sitting when necessary with closed doors. Some papers are protesting against the suggestion. (A Pioneer Cable).

Situation on British Front.

F. M. Sir John French's Report.

LONDON, June 8. Field-Marshal French reports that the situation on the British front is unchanged and artillery is less active. We successfully exploded mines under German trenches in front of Ploegsteert, destroying thirty yards of parapet. We brought down two German aeroplanes, one by gun fire and the other as the result of an aerial engagement with a British aviator.

Killed in Action.

International Rugby Player.

LONDON, June 8. The International Rugby player Din Bain of the Gordons has been killed in action.

Casualty List.

LONDON, June 8. Yesterday's casualty list for Flanders contained 3,321 names, including 711 dead, besides 240 casualties in the Dardanelles.

Awarding the Triennial Gold Medal to two Women.

LONDON, June 9. The Triennial gold medal of the Royal Asiatic Society has been awarded to Mrs. Smith Lewis and her sister Mrs. Dunlop Gibson for their contributions to Sinaitic and Semitic studies.

Awarding the Public School Medal.

LONDON, June 9. Sir Hugh Barnes yesterday presented the Public Schools medal for the best prize essay on Delhi past and present to Mr. H. A. Metham at Merchant Taylor's School. He was born at Cawnpore.

FRANCE.

French Official Report.

Further French Successes.

LONDON, June 9. PARIS.—A communique says:—Severe Artillery duels took place in the regions of Aisne and Lorette. We captured more houses at Neuville and repulsed a violent attack in the Labyrinth fortifications.

Two German battalions brought hastily in automobiles led a violent attack south of Hibuertne, which was repulsed, whereupon we continued to advance eastward on a front of twelve hundred metres.

German Infantry Broken up.

Half a Million French Shells in 52 Hours.

ALLAHABAD, June 9. The following are special London Cables to the "Pioneer" Newspaper.

In Northern France while local engagements keep men in good spirits we are unable to proceed with advance so auspiciously begun until our reserves of high explosive ammunition are sufficiently large. German infantry is neither strong or spirited enough to launch an attack in force. They have been so broken up that but for the strong positions of their machine gun they would be no match for men.

"Intransigent" states that during the battle of Arras the French artillery used half a million shells in 52 hours.

A Paris Communique.

LONDON, June 9. PARIS.—A communique says the French carried two and at some places three lines of German trenches on the outskirts of Bois-Le-Pretra and made numbers of prisoners.

RUSSIA.

German Battleships Destroyed and Sunk.

LONDON, June 9. PETROGRAD.—A Russian submarine attacked ten German battleships between Windan and Gotland. It fired several torpedoes and dived on hearing loud explosions. The Germans, owing to the activity of submarines and losses in the mine-field, have left in a south-westerly direction.

The German steamer "Hindenburg" has been sunk by a mine and a cruiser badly damaged. The latter was towed to a German port.

TELEGRAMS.

Russian Communique.

LONDON, June 10. PETROGRAD.—A communique says:—The Germans are developing a big battle on the Shawil front. They have re-arranged their forces and are persistently attacking in the direction of the village of Double. The communique adds:—"Consequently the Russians have left the village and have concentrated before Shawli."

The Russian offensive on the lower Doubissa is proceeding satisfactorily.

The Germans in the Rawka region attempted to make another attack with gas.

The battle in Galicia is raging without abatement. After most stubborn fighting at Wisznia the Russians counter-attacked and have already captured two thousand Germans and Austrians.

The attack on the Dniester against the Russian fortifications from Ugarsberg to Zbidatesen have proved abortive. The Russians capturing hundreds of prisoners and quickfiring. The enemy's forces at Zurawno, on the left bank of the Dniester have been increased and extend to the railway.

TURKEY.

British Seaplanes Drop Bombs on the Akbasch base Harbour.

LONDON, June 9. The Fishermen who have arrived in Bukharest from Constantinople state that nine British seaplanes dropped bombs on the Akbasch base harbour for Gallipoli killing and wounding fifteen soldiers and damaging stores. They say that the German submarine 23 which sunk the 'Triumph' and the 'Majestic' has arrived at Constantinople.

Submarine "E-11" At Constantinople. "Eye-Witness's" Story of Torpedo Attack.

LONDON, June 7. An "Eye-witness" of the visit of Submarine "E-11" to Constantinople says:—I reached Constanza and took a boat at half-past five in the morning from Pera to Stamboul. I suddenly noticed sixty yards from the landing place a stick upright in the water moving towards the bridge. The sight was amazing, as the current was in the opposite direction. I then saw a white trail of blue-green water and guessed it was a torpedo. A moment later a shattering explosion occurred and an enormous column of water shot up, and I then saw the army transport called "Stamboul" setting by the stern. A second explosion followed amidsthips and nothing was visible for a few minutes but a mass of wreckage. A third torpedo hit the Customs House quay without doing any damage. There was much terrible commotion ashore, the police and soldiers distractedly firing their rifles. The submarine gleamed for a moment in the sun with an officer on the look-out and then she sank. The batteries on the hill showered the spot with shells for half an hour, but that was a sheer waste of ammunition.

HOLLAND.

The Barbarous German Submarine Warfare.

LONDON, June 9. A resolution of the association of the Dutch sea captains and officers protests against the barbarous German submarine warfare against defenceless merchantmen.

Movements of German Troops.

Frontier Between Holland and Belgium Closed.

LONDON, June 9. AMSTERDAM.—The frontier between Holland and Belgium has been closed in connection with enormous movements of German troops to Yser. Barbed electric wire has been placed along the whole frontier, and the inhabitants have been ordered to place buckets of water before their houses but to remain indoors themselves.

ITALY.

Italian Airship Destroyed.

By Austrian Seaplane.

LONDON, June 9. An official statement issued in Vienna says a seaplane shot at and destroyed the Italian airship Ferrara, which was returning from Fiume in early morning. The crew of seven were captured.

The Austrian Army.

LONDON, June 7. The "Morning Post's" Berne correspondent says:—The Austrian army against Italy is expected to number half a million. The officers are mostly men rejected as unfit twenty years ago who have had hasty instruction and six weeks' experience.

All Exits from Austria Closed.

The "Messagero" says:—In 12 days' fighting the Italians have closed all exits from Austria along a frontier of 168 miles.

Austrian Trenches.

The "Central News" Lugano correspondent says:—The enemy in the vicinity of Tabnino and Reveretto are using trenches cut in solid rock. ("C. and M. Gazette's" cable.)

UNITED STATES.

Mr. Bryan's Resignation.

Owing to Differences over Note to Germany

LONDON, June 9. WASHINGTON.—Mr. Bryan, Secretary of State, has resigned. President Wilson has accepted the resignation, which is due to differences over the note to Germany. It is understood that Mr. Bryan throughout has been opposed to anything in the nature of an ultimatum to Germany as violating the peace principle for which the present Government, under his influence stands. He is leaving the Cabinet because he does not desire to embarrass the President.

TELEGRAMS.

The New Secretary.

Mr. Robert Lansing, Counsellor to the State Department automatically becomes Secretary of State from the 9th instant and will sign the Note which will be sent as approved by the Cabinet.

Mr. Bryan's Letter to the President.

WASHINGTON.—In a letter to President Wilson Mr. Bryan says:—Obedient to your sense of duty, and actuated by the highest motives, you have prepared for transmission to Germany a note in which I cannot join without violating my duty to my country. The issue involved is so momentous that my remaining in the cabinet would be as unfair to you as it would to the cause nearest my heart, namely, the prevention of war.

The President's Reply.

President Wilson has replied, deploring the resignation, which he says, he accepts with a feeling of personal sorrow, and only because Mr. Bryan insists. President Wilson dwells on his delightful association with Mr. Bryan during the past two years in which their judgments have agreed until now. President Wilson says:—"Even now we are not separated in object but only in method."

The Note to Germany.

Ready for Despatch.

The note has been drafted with unusual care, and there is reason to believe that, if an agreement is not reached, further cordial relations between America and Germany will probably be postponed indefinitely.

President Wilson has announced that the note to Germany is completed and will probably be forwarded to-day.

Character of the Note.

Prior to Mr. Bryan's resignation President Wilson had authorised the statement that the general character of the note has not been modified since the first draft. That Germany promises to pay compensation for the torpedoing of the "Gulflight" has not affected the main principle for which the United States is contending, namely that Americans on board unarmed merchantmen of whatever nationality must be transferred to a place of safety before a prize is destroyed.

The States Navy.

Appointment of a Vice-Admiral.

LONDON, June 9. WASHINGTON.—Rear-Admiral Mayo, Commander of the first division of the Adriatic fleet, has been appointed Vice-Admiral. He is the first of three American Vice-Admirals to be appointed.

AMERICAN ATTITUDE TO GERMANY.

LONDON, June 9. The "Times" correspondent at Washington reports a slackening desire for compromise. Count Bernstorff has sent Dr. Gerhard to Berlin to explain the American attitude; and Dr. Gerhard can scarcely arrive before 16th June. ("C. and M. Gazette's" cable.)

GREECE.

The Greek King out of Danger.

LONDON, June 9. ATHENS.—The King's condition has improved, and it is hoped that he will soon be out of danger.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 9. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated the 8th June. The Fighting in Central Galicia.

In Central Galicia the enemy delivered obstinate attacks on the left bank of Wisznia in the direction of Moselka 16 miles east of Przemyśl. German report claims to have driven Russians back towards the river but the enemy have not yet succeeded in crossing it though Russians admit that in Zurawno-Dnieper further south the Russians have been driven back to a position 25 miles west of Stanislaw but are holding back Austrians west of Kolomea.

In the Baltic provinces the general situation remains unchanged.

In the Western Theatre.

In the western front the enemy make desperate efforts to regain French captures north of Arras but the French continue to progress and have captured on a front of 1300 yards two successive lines of trenches. The French have also repulsed German vigorous attacks north of the Aisne.

Italians Meet with Feeble Resistance.

The Italian troops all along the Austrian frontier continue to capture positions and have met with feeble resistance. They have come in close contact with the enemy along the line of Isongo and are taking up strong positions at points most suitable for crossing while the cavalry have already crossed the river at some points and are entrenching themselves in eastern bank. The Italians occupy both banks of the river in the upper part and threaten Udine.

Zeppelin Raids.

Zeppelins visited the east coast on Sunday night and dropped incendiary and explosive bombs. Five were killed and 40 injured. At 3 o'clock on Monday morning a Zeppelin was destroyed between Ghent and Brussels by the British airman Warnetford. He dropped six bombs on it and it exploded and fell to the ground from a height of 6000 feet. The force of the explosion caused the aeroplane to turn upside down. The pilot succeeded in righting the machine but had to make forced landing in the enemy's country.

TELEGRAMS.

However he restarted the engine and returned safely. Attack by British airmen was also made on an airship shed north of Brussels. The shed was observed to be in flames. It is not known whether any Zeppelin was inside. Flames reached a great height.

Successful Naval Raid.

A successful combined naval and military raid has been made by the British on the German port of Spitzbergen in the east coast of Lake Nyasa. The enemy were driven out of the town and a number of rifles and military stores were captured and the captured armed steamer "Herman Von Wissman" was completely destroyed. The landing party successfully re-embarked.

Re-Issue of Currency Notes.

To Prevent Forgery and to Increase Circulation.

SIMLA, June 9. With the approval of the Secretary of State the Government of India have decided to discontinue the practice of reissuing currency notes. In future all notes presented at a currency office will be at once cancelled, however short a time they may have been in circulation. The direct effect of this will be to diminish the number of soiled notes in circulation and so to enhance the convenience of the paper currency of the country, the great majority of people having a marked distaste for dirty paper money. The Bank of England has never practised reissue, and this had undoubtedly contributed to the universal acceptability of the Bank of England notes. The new procedure will also afford a protection against forgery, this being one of the chief reasons for its adoption by the Bank of England. Dirt is one of the forger's most useful allies, and it is a common device for counterfeit notes to be deliberately soiled or stained in order to obscure the defects of the imitation and render detection more difficult. When clean notes, being readily obtainable, form the bulk of the circulation, a dirty note is likely to have the contrary effect of arousing suspicion. Re-issue will be discontinued at once in all currency offices, except at Bombay, where there will be some little delay owing to the necessity of providing additional accommodation for the additional establishment that will be required to deal with the increased receipt of notes under the new system.

The Monsoon Forecast.

SIMLA, June 9. The monsoon forecast was issued at Simla yesterday by the Indian Meteorological Department over the signature of Dr. G. C. Simpson. The following are its general inferences:—Of the more important factors South American pressure alone is distinctly unfavourable. Conditions in the Indian Ocean are neutral or slightly favourable, while snowfall and winter conditions are likely to exert no effect beyond delaying the arrival of the monsoon. Thus, while there are no decidedly favourable indications, the only unfavourable one, acting alone, is not likely to cause a serious deficiency. With regard to the local distribution of rainfall, a statistical examination of the data indicates that the Arabian Sea current will be weaker than the Bay current. Summary—(a) While the monsoon of 1915 may not be so good as that of 1914, there are no indications of a serious deficiency in the total rainfall. (b) The Arabian Sea current is likely to be less active than the Bay current.

CALCUTTA.

National Bank Vs. The Hon. Mr. Ghuznavi.

A Suit in the Calcutta High Court.

CALCUTTA, June 10. At the High Court to-day Justice Chandhuri heard the suit brought by the National Bank of India Ltd. against the Honble Mr. A. K. Ghuznavi to recover Rs 25,454. The case for the plaintiff was that by agreement made on the 10th June 1913 it was agreed between the plaintiff bank and the defendant that in consideration of the former agreeing to extend time for payment of moneys overdrawn by Messrs. A. K. Ghuznavi and Co., upon their current account with Plaintiff Bank, the defendant would pay to the Bank on the 30th September 1913 up to Rs. three lakhs, all money then due including all interest, etc., which the Bank might charge against the firm. It was further provided that no guarantee from any other person or any other security should lessen the defendant's liability for some time prior to 10th June 1913, it had been agreed between the Bank and Messrs. A. K. Ghuznavi and Co. that the Bank should allow the firm to overdraw their account on usual banking terms, interest on moneys so overdrawn being one per cent over the Bank rate with a minimum of five per cent. On 30th September 1913 plaintiffs informed the defendant that Rs. 86,343 was due. They called upon the defendant to pay. The defendant failed to do so. Since 30th September 1913 the firm had made sundry payments. On 11th September 1914 Rs. 23,434 was due. The defendant in a written statement stated that he did not know how the amount claimed had been arrived at and in consequence he did not admit the same. He was informed since 30th September 1913 Messrs. A. K. Ghuznavi and Co. paid in large sums of money to plaintiff Bank and the latter allowed the firm to draw out from the Bank's large sums of money that is to say considerably in excess of the claim without the knowledge or consent of the defendant. Under the circumstances the defendant's guarantee had been discharged. In the event of the Court holding that the guarantee was not discharged then the defendant prayed that the account should be checked to ascertain what was due. Judgment was reserved.

BOMBAY.

The Mail Steamers.

BOMBAY, June 10. The P. and O. Steamer "Arabia," with the English Mail, leaves Bombay Harbour for London at 3 P. M. on Saturday next. The Anchor line S. S. "Circassia," homeward bound, arrived at Marseilles on the 8th instant.

TELEGRAMS.

The Chance of Japan in Indian Commerce.

Taken full of Advantage.

BOMBAY, June 10. Dwelling on the increasing commercial relations between India and Japan the "Bombay Chronicle" writes that Japan has been predominating in her exports to India chiefly in matches, glass and glassware, hosiery, silk piece goods and many other articles. As regards matches the figures for April last being the latest available indicate that out of a total importation of matches valued at Rs. 15,33,336 Japan has shipped to the value of Rs. 9,94,472 nearly three-fourths of the total supply. In glass and glassware out of a total importation to the value of Rs. 604,531 in April last Japan sent goods to the value of Rs. 3,24,817. In hosiery out of a total importation for April last valued at Rs. 211,662 Japan supplied goods to the value of Rs. 143,777. The paper concludes on the whole that Japan has taken full advantage of the opportunity that has presented itself while India has not for various reasons.

PUNJAB.

The Punjab Hindu Deputation to the L. G. MEASURES TAKEN BY GOVERNMENT.

To Put a Stop to Lawlessness.

SIMLA, June 9. In the course of a reply to a deputation of the Punjab Hindu Sabha at Simla yesterday Sir Michael O'Dwyer gave particulars of the measures taken to restore order in the Multan, Muzaffargarh and Jhang districts. In this connection 420 persons have already been convicted, substantial sentences of imprisonment of about five years being imposed. The police in all the three districts have been strengthened. Arms licenses are being issued to respectable persons for purposes of protection. Security is being taken from bad characters. Several persons who were believed to have instigated lawlessness are being removed under the provisions of the Defence of India Act. Enquiries are being made into the conduct of such local officers as are said to have failed in the discharge of their duty in connection with disturbances. Liberal rewards have been offered for the arrest of more prominent absconders. Proposals are under consideration for quartering a substantial body of Punitive Police under a Gazetted officer in the recently disturbed areas. District staffs have been strengthened with a large force of police which will shortly become available. The prospect of any recrudescence of lawlessness should be remote.

The Martyr Number of 'Arya Musafir'.

Forfeited to Government.

LAHORE, June 9. The Punjab Government having considered the Martyr number published in March last of "Arya Musafir" brought out in memory of the late Pandit Lekh Ram as objectionable, directed all copies of the special number to be forfeited to His Majesty. The Manager of the "Arya Musafir" on Monday handed over 35 copies which he had in stock to the District Magistrate, Lahore.

The Gurudaspur Dacoity Case.

Sentences Pronounced.

SIMLA, June 9. In the Gurudaspur dacoity case sentences ranging from 3 to 7 years under the Arms Act and from 7 to 21 years under section 395 I. P. C., have been passed upon various members of the gang.

SOUTH INDIA.

Mr. K. S. Srinivasa Iyengar.

Offered the Vacant Judgeship.

MADRAS, June 10. It is understood that the vacancy of a permanent Judge in the Madras High Court caused by the retirement of Justice Sir Sankaran Nair has been offered to Mr. K. S. Srinivasa Iyengar.

Ootacamund.

The Malarial Question.

OOTY, June 9. The investigation into the malarial question which has been entrusted to Sub-Assistant Surgeon P. Narayana Menon, of Malaria fame, from Madras, has resulted in its being ascertained that the anopheles mosquito of the virulent variety is both prevalent and breeding freely in Ootacamund. As all the elements for the propagation of malaria are present in this station, the highest medical authorities are taking steps to induce Mr. Menon to persevere in his investigations. It is hoped that Mr. Menon's discoveries will result in vigorous methods to prevent the breeding of these dangerous mosquitoes.

UNITED PROVINCES.

A Rajah's Suit.

Against Swami Gayanand and Others.

ALLAHABAD, June 9. The Subordinate Judge of Benares recently decided an interesting suit brought by Raja Sashi Sekhar Roy Bahadur, of Tahirpur, against Swami Gayanand, the organizer of the institution known as "Bharat Dharma Mahamandal," the Maharaja of Khasmir, the Maharaja of Dharbhanga, Babu Saroda Churn Mitter, formerly Judge of the Calcutta High Court, and other ruling chiefs and zemindars. The institution claims to be the chief religious organisation of the Hindus generally, and the plaintiff Raja, as a member of the Board of Trustees of the Mahamandal, prayed that it be declared by the Court that he had a right to inspect the account books of the Society, and if, on enquiry, and sum was found not to have been properly accounted for, a decree might be

TELEGRAMS.

passed against the defendant No. 1 for the same. It was contended on behalf of the defendants that, as the opinion of the Legal Remembrancer was not obtained, the suit was not maintainable. The Subordinate Judge, in the course of his judgment, held as follows:—It is not a suit against the Sri Bharat Dharma Mahamandal. It is a suit against the first three defendants. Individually the first three defendants are not personally concerned in Sri Bharat Dharma Mahamandal. They simply represent the Association which has been registered under Act No. 21 of 1880. Plaintiff, who is a member of the Society, has no right to sue under the Societies Act. The general rule is that the Corporation of a Registered Company must sue and be sued in its corporate name and cannot sue or be sued through an agent. It has not been shown that the Society's rules authorise such a suit. As this is a suit for rendition of accounts of the income and disbursements of the Bharat Dharma Mahamandal and comes within the scope of Section 92 of C. P. Code it is not maintainable, and the sanction of the Legal Remembrancer for filing this suit has not been given to the plaintiff. The suit was dismissed with costs.

SIND.

Appointment Prize Claims Committee.

Government's Reply.

KARACHI, June 10. The Government of India have stated in reply to an inquiry on the subject that they do not propose to appoint a Prize Claims Committee in India similar to that appointed in London to consider claims for release as an act of grace on the part of the crown of condemned cargo on hostile steamers seized at Indian Port. All claims should therefore be referred to the Secretary Prize Claims Committee, Board of Trade, Whitehall Gardens, London.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

A German Submarine Sunk by the British.

LONDON, June 9.

In the House of Commons to-day Mr. Balfour announced that a German submarine had been sunk and six Officers and twenty of the crew captured.

Splendid Russian Army.

A Belgian General's Favourable Impression.

LONDON, June 10.

PARIS.—The Belgian General De Witte has just returned from Russia full of enthusiasm for the Russian army which he describes as the most courageous in existence. He has no fear regarding their falling back. The Russian Chief-of-Staff said to him, "When we fall back it is in order that we may advance the letter. Have no fear."

MINISTRY OF MUNITIONS.

Bills Assented to by the Crown.

LONDON, June 9.

The King has assented to the Bill creating the Ministry of Munitions.

THE NOTE TO GERMANY.

To be published in Friday Morning Papers.

LONDON, June 10.

WASHINGTON.—After conference between President Wilson and Mr. Lansing it was announced that the note was despatched in the afternoon and that it would be published in the Friday morning papers without awaiting the notification of receipt.

Astonishment at Mr. Bryan's Resignation.

LONDON, June 10.

NEW YORK.—The "Evening Post" says:—Astonishment in Washington at Mr. Bryan's resignation heightened when it became known that the note to Germany is friendly in tone merely reaffirming the original note and in no way closing way to a peaceful solution.

విజ్ఞాపనం ద్రికా బహుమతి నవల:— విజ్ఞాన చంద్రికానుండి 5వ బహుమతి విజ్ఞాన పంపబడు నవల లన్నియు 1915 సం॥ జూలై నెల 30 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలము 5 గంటల లోపున నా కార్యస్థానము చేరవల యును. పోస్టు ఆలస్యము మొదలగు కారణము ల:గీతరంప బడవు.

విజ్ఞాన చంద్రికా శరిశుశ్చరీమలు 1915 ఈ సం॥ జూలై నెల 31 వ తేదీ శనివారమునకును పరిమత్పరీక్షకు ఆసనము అంగలూరుచుండి దోఖాస్తులు పంపుకొన్నందున తృప్తిపల్లె రముమొదలు వైస్రలను పరీక్షాస్థలము (Centre) లలో కొ క్కటిక జేయకొనబడింది కాన దోఖాస్తువాదులలో నెంరె నను తమ పరీక్షాస్థలమును మాన్యకొనవచ్చును. ఆవిషయము జూలై నెల 10వ తేదీ లోగా విజ్ఞానచంద్రిక వారికి తెలపవల యును.—కన్యక స్థాపకుడు.

జూబులు

ఇంటరమిడియేటు, బి. యె. పరీక్షలు.

మనవారి జుస్టిస్.

అయ్యో, ఈసంవత్సరము రాజ్యసభాసంవత్సర మయినందుకు సంవత్సరము చక్రయుగాని కనుగుణముగా నడచుచున్నది. ఈసంవత్సరము బి. యె. యింటరమిడియేటు పరీక్షలలో కృతార్థులయినవారిసంఖ్య 25వ దాటలేదని వినుటకు చింతలు చున్నాము. మనదేశములో యూనివర్సిటీ పరీక్షలే జీవనాధారములుగా నున్నవి. అందువలన ధనవంతులను పేదసాధులను, కూడ ఈ పరీక్షలకు చదివి తమ బుద్ధిబలములను ధనమును గోలుపొవుచున్నారు. ఇప్పుడు సామాన్యజనులకు విద్య నభ్యసించుట చాల కష్టతరముగా నున్నది. కుటుంబసోమణులను దుర్బరచుచున్నది. ఇట్టివానిపిల్లలు చదువుకొనవలె నన్న ఎంత వ్యయముగలదో చూచుట తెలిసికొనలయు. అట్టివారు యెట్లులలో తలతాకట్టుకెట్టి ముష్టియో నష్టియో వెట్టి వారి బాలకుల చదువు చెప్పించులెనన్న వారుపరీక్షలలో కృతార్థులగుదురని నమ్మకములేదు. గత 7, 8 సంవత్సరముల నుండియు నిట్టి దుస్థితి సంభవించింది దీని నెరిగియుండిన యూనివర్సిటీ అధికారులును వారితోడ్డులును సేమియు తగ్గించక పోచ్చియు చుండిరి. రాసు రాసు కృతార్థులయిన వారి సంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది. ఇది విద్య నభ్యసించు వారిలోపమో, విద్య గరపువారిలోపమో తెలియరావచ్చును. ఇండియా యితర యూనివర్సిటీలలో కృతార్థులయినవారి సంఖ్య మన యూనివర్సిటీకంటె పోయ్యగానున్నట్లు కనుపించుచున్నది. మన యూనివర్సిటీ పరీక్షలలో తప్పిపోయిన వారు ఇతర యూనివర్సిటీలకు వెళ్లి కృతార్థులయి గౌరవము నందుచున్నారు. యూనివర్సిటీ వారికి కృతార్థులయినవారికి ను ద్యోగముల నిప్పించు బాధ్యతలేదు. అట్టిస్థితిలో యూనివర్సిటీ వారు తమ పరీక్షలను సులభముగాజేసి యెక్కువ విద్యార్థులను, వ్యాసుజేసిన కేసులనున్నది? ఇప్పుడు స్కూలు ఫయిసలు పరీక్షకు వెళ్లిన వారందరికి ఒక యుక్తు నిచ్చి పంపిచేయుచున్నారు. అది ఒకే యితర పరీక్షలకు కూడానొక యుక్తునిచ్చి పంపిచేయుదు? నూత్నులు బాగావనివారు మరియొక సంవత్సరము చదువుదు. అందుకు ధనము లేని యెడల నితర వృత్తుల నేరంబించెదరు. అందువలన యూనివర్సిటీ వారికిని, బాలకుల ప్రజలకునుకూడ నుపకారము కాగలదు. ఇప్పుడాచగణలో నున్న పద్ధతి ప్రకారము యీ సంవత్సరము, కవిమయము (Subject) లో కృతార్థులయిన విద్యార్థి మరచటి సంవత్సరము, తప్పిపోవుట సంభవించుచున్నది. దీనివలన పరీక్షల గౌరవము తగ్గుచున్నది. విశేషించి శ్రమపడుటవలన విద్యార్థులదేహబలము ఊడించుచున్నది. ఇట్లు గుల్లముగుచ్చును. తుదకు ఫలము చేకూరుట లేదు. కాలక్యాకలితము తెలివగు యేవిద్యార్థియైనను పరీక్ష ముందర లోగిపడితడుగుటవలన కాని, మరి యితర చిక్కుల వలనకాని, పరీక్షలో కృతార్థులు కాలేనియెడల, సంగీతరకు మరల పరీక్షకు నేరంబించుటకు తప్పకుండుచున్నది. పరీక్షలలో తప్పిపోయినవారికి ఒక నెలల కొరత పరీక్షలెట్టివారికాలము వృధాపోతుందో నుండును. పేను అయిన విషయములో మరల పరీక్షించకూడదు. వారికి ధనవస్తువును, శ్రమ యునుకూడ తగ్గును. అటులచేసిన యూనివర్సిటీవారి కేమి నష్టముండునో? పరీక్షలు తప్పిపోయిన విద్యార్థులను, వారి బంధువులను ఆ నేపథ్యము చూచినాము. వారందరు, విద్యార్థులై, త్రోవగానక, యేమిచేయుట తోచక గుండుచు న్నారు. ధనవంతులకు ఈ కష్టములు తెలియక పోవచ్చును. కాని సామాన్యజనులకు, వీ కష్టపుదినములలో ఎంతకంటె కష్టము మరియొకటితోచదు. యూనివర్సిటీలలోనన్న, విద్యార్థులు ఇవియన్ని యు తెలిసికొనలేదు? నాఅభిప్రాయము కాదు. వారేకారణమునో, పరీక్షలు కఠినము చేయుచున్నారు. పరీక్షలలో ప్రశ్నలయినవారికి సేమి సలహాయుచ్చుటకు తోచకున్నది. వారి కుపాధి గనపరచుచు లేవనెత్తును గానరాకున్నారు. వారు హిందూకాస్త్రసమర్థమయిన కర్మ ననుభవించుచున్నది. అట్టివారికి సహాయముచేయు బాధ్యత మన విద్యార్థులయిన సామానులపై నున్నది. కొని విశేషం యంతరకు నీసమస్యను ప్రశంసించలేదు. మన కాననవిర్యాణ సభలోని గౌరవసభ్యులయిన ఇందుకు కారణము లేమని ప్రశ్నించలేరి. వీరిని వాదించుటకు మార్గములను సేర్పాటు చేయులేరి. ఇక మనవారి జుస్టిస్ తొలగించుటెట్లో యూనివర్సిటీవానిలలోపించెదరుగాక. ఒక ఆంధ్రుడు.

II

హిందూ దేవాలయములు.

అయ్యో,

అంగ్లేయులు హిందూదేశమును స్వాధీన పరచుకొన్న తరువాత దేశమున పరిపాలించుటలో మరలంబంధమైన వానిలో తా సేమిజోక్యమును కలుగజేసి కొనబలేదని నియము ననుసరించి దేవాలయముల పరిపాలకత్వము రాజ్యాధికారులు తమకిందనుచుకొనక ప్రజలకు సంపూర్ణికవదిలివేసిరి. ప్రజలు తమకుసామర్థ్యములేకయో తగినసమర్థములులేకయో గాని దేవస్థానపరిపాలకత్వము మాత్రము బాగుగాజరుపుట లేదను మాట యబద్ధముకాదు. దేశమందెచ్చట చూచినను దేవాలయపు నవుకర్లును ధర్మకర్తలును పోరాడుటయొకనబడుచున్నది. వీరుభయమును ముఖ్యముగా నవుకర్లు, ఉన్నత వ్యాధిస్థానమువరకును పోరాడుటకు వెనుదీయుటలేదు. దేవదాయపు ఇనాములను తాకట్టువెట్టియో, అబద్ధిద్దలనగల నమ్మియో మరియే సాధనచేతనో, అర్జించిన సాత్తు వ్యాధిస్థానములపాలుచేయుచునేయున్నారు. దేవాలయముల స్థితియిట్లుండుట ప్రభుత్వము వారికి తెలిసేయి యున్నది. ఒకప్పుడువారికి తెలియక పోయిననునప్పటికైనకాసన నిర్మాణ సభలో గౌరవనీయులు ప్రశ్నల రూపముగా తెలుపుచునేయున్నారు అయినను ప్రభుత్వము వారు కట్టగలుగు నుండుట తోచనీయును. మరలవిషయక సంబంధములలో తాము జోక్యముకలుగజేసికొనుటలేదను ప్రతిజ్ఞ ప్రభుత్వమువారుపూనినదోదేవాలయములలో జరుగుపరిపాటల విషయమైమాత్రముతమప్రతిపక్షరేకకృతము, దేవదాయపు ఋణములవిషయమై వ్యాధిస్థానములములకముగ ప్రభుత్వమువారు జోక్యమేల కలుగజేసికొనవలెనో తెలియకున్నది. వేతనమిచ్చు వారొకరును, సభికారులేరి విచారణకర్తలు మరియొకరును, నుండినదో పకటెట్లు సుచూరకలవు. పూర్వమునుండియు ఆలయపునవుకర్లు ధర్మకర్తల యధికారులతో నుండి వీరువెట్టివని భిక్షగా తలచుకొన్నంతకాలము పరిపాటలు బాగుగానే జరుగుచుండెను. కాని యిటీవల వ్యాధిస్థానముల తీర్పులనపట్టి దేవస్థానపుకుంచెకోల ధర్మకర్తలకును దేవదాయపు ఇనాము అర్హులకును స్వాధీనమగుచుండుట వల్లను ధర్మకర్తలును నవుకర్లును తగవుపాడుకొని ప్రభుత్వము వారిలో మొరలిడుకొనగా వీరు దేవదాయపు ఇనాములను వేరెలనుగామార్చి అప్పుకులకే పట్టాలిచ్చుచుండుటవల్లను నవుకర్లు ధర్మకర్తలయెడల వెల్లుభయభక్తులతో ప్రవర్తించగలగ? ధర్మకర్తలెట్లు ప్రభుత్వమువారితో తమకుగల కష్టముల చెప్పుకొన నగును. తాలూకా యధికారికిగాని మండలాధిపతికిగాని గ్రామవాగ్ధ్యగ్రామమీద నేలాటియధికారము లేకయే ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనచేయుట యెంతయు స్వరమో యాలోచించుడు. దేవాలయపు పరిపాలకులకు నవుకర్ల మీద సభికారులు చూపుటకు తగుసమర్థములుండుట యావశ్యకమైయున్నది. అట్టిపరుసాయము లేరట్లుముగాను కానరావు. 1868 సంవత్సరము దేవదాయపు ఇనాములకు గానుజేసిన చట్టములో ధర్మకర్తల యధికారము నిరూపణచేసి యుండలేదు. తాలూకా మొత్తముమీద నాలుగు మూలలనుండియు నలుగురు అసెస్సన్సేర్పాటు చేసి వారలకు ధర్మకర్తలమీద సవాచేయుటకు మాత్రము నియమముల నేర్పరచిరి. ధర్మకర్తలమీ చేయుటల? వారు విశ్వ వైశ్వదీపారాధనలు చేయువారు కాదు. ఇనాముల స్వాధీనులలో నుంచుకొన్న వారు కాదు, దేవాలయపు నవుకర్లమీద సభికార మంతముండలేదు. ఇకపనులెట్లుసాగగలవు? దేవదాయపు చట్టమువలన దేవాలయపు పరిపాటలు

జరుపుకొనుటకు సమర్థము మినుచుండెయో కానరాదు. మరి యు తాలూకాలోని అసెస్సన్సేర్, వారెట్టివాలో, వారేమి చేయుచున్నారో, వారలెట్లు ఎవలెట్లు నియమించుకొనో, యంతయు నగమ్యదోచును. వారు తాము ఆనెవరుని సునిశ్చించుచుకొని తాముచేయుటలకే పని నెన్నియో తెలిసికొనలేకున్నాడు. అధికార ములలో వెల్లుకొనుటకు సామర్థ్యము కలదో లేనో యెరికకాం తెలియును. వీరితాలూకాయొక్క నాలుగు గాలనుండి యొక్కచోట కూడుకొంటు? సంఘీభావముగా పడుట జరుపుకొంటు? చట్టములో లేకపోయినను ప్రభుత్వమువారుమాత్రము తండ్రిపదవిని కొమారున కిచ్చుచునే యున్నాడు. ఈనూతనోద్యోగముకు సమర్థుడో? యసమర్థుడో? ప్రజలకు వినియెడల నమ్మకముకలదా యచమాట విచారించుటలేదు. ఇదియంతయును నావాగ్ధిధర్మముగ నున్నది ఇంకను ప్రభుత్వమువారు తమకటస్థలభావమును వివేకండుట విచారకరము. హిందువులు తమదేవాలయములనే పరిపాలన చేసికొన లేకున్నారు, ఇకదేశము వెల్లుపాలింపగలరను సందేహము పొడము నేమో? యట్లు కాదు. వీరికి సామర్థ్యము కలదుగాని సమర్థములులేవు. మైయాన బహదూర్గురు దేశముల నేజునది హిందువులుకారా! వారరాజ్యములలో ప్రజలు తక్కిన దేశములవారికంటె సౌకర్యముల ననుభవించుటలేదా? అంగ్లేయిండియాలో నైతము ముగిసిపోయిటి లోకకలంకమున్నగు కాలిలలో హిందువులు తమవలకు తామునెరుకొనుటలేదా? ప్రభుత్వమువారిజోక్యము లేకయే హిందువులు సంఘముల నేర్పాటుచేసికొని వ్యాపారముల జరుపుకొనుటలేదా? విద్యనభ్యసించుటలో గాని యధికారిలేక పులు జరుగనేరవు. నవుకర్లకు సభికారులెడల భయభక్తులు కలిగియుండుట ముఖ్యంకమై యున్నది. ప్రభుత్వము దేవాలయములకు పరిపాలకులుగా నున్న ధర్మకర్తల కెట్టి యధికారమిచ్చుట యేదితమాయని యాలోచింపనగు. పూర్వము గ్రామములో తెలివితేటలతో ప్రవర్తించు వెద్దమమయ్యని నాగ్రామదేవాలయమునకు ధర్మకర్తగా నియమింపగా వా నితరసంవత్సరము వానంకేయులకే యా ధర్మకర్తత్వము సంక్రమించుచున్నది. అట్టిసంయుక్తికు బాల్యదైనగాని పిచ్చివాడైనగాని వాపేరుతో వానిచుట్టుకు కంకణము కట్టుకొనుచుండుట యాచారముగానున్నది. ఇట్టి యాచారమును గట్టిగాపట్టుకొని నడచుచున్నచో తెలివితేటలుగల ధర్మకర్తలందేదేవాలయమున కట్టేప్పడగలరు? తెలివితేటలు యసమర్థపు ధర్మకర్తలకు నవుకర్లమీద సభికారమెట్టివ్యవసరును. వెట్టివానిచేలి తాముకాకుండునా? కావున గ్రామములోని ప్రజలకు నమ్మకముకలిగినట్టియే సామర్థ్యముకలిగినట్టియే ఘనము మాత్రమే దేవాలయములకు ధర్మకర్తలుగా నుండుట కర్తవ్యము. గ్రామ యూనియను పంచాయితీలో అధ్యక్షుడుగాని సభ్యులుగాని యెట్లు నియమితకాలము పులు జరుపుచుండో అటులనే ధర్మకర్తలుకూడ ప్రజలచే నెన్నుకొనబడువారు నియమితకాలము పులుజరుపుచు నవుకర్లమీద తగు సభికారులు చూపుటకు సమర్థములు లేరట్లుచేసిననే గాని దేవాలయములస్థితి వారుపడనేరదు. యెంతలోకమిటి మెంపెందరును తాలూకా ముఖ్యపట్టణములో వాస్తవ్యులై యుండి ధర్మకర్తలకలనే నియమితకాలము పులుజరుపుచు ధర్మకర్తలచే నెన్నుకొనబడియుండును. ఇట్టి సమర్థముల నేర్పరచుచు చట్టము పోకవారిని గౌరవనీయులు కాసన నిర్మాణసభలో పోషించుటకు కనురూపుములు చేయుదురు గాత.

బాపియ్య. బి. న్యాయవాది.

USE KATOL

AND NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU

మరుమృగలకు నర ప్రసాదము.

దోమలు, నల్లులు, చిరులు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధలనుండి తొలగించబడుదురు.

ప్రపంచప్రసిద్ధివడిన జపాను పారిచే తయారుచేయబడినది

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పొడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుమృగలు మున్నగు క్రములబుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును.

టికె 1-కి అ. 0 5-0.

కాటోలు కట్టలు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయుచు వారికోరును.

24) కట్టలుల వెల్లు 1-కి అ. 12

మీ ఆశుంపదార్థములకు చీమలు, చిరుమృగలు మున్నగు పురుగులు, పుస్తకపేజీలను చీల్చుటలనుండి కాపాడును.

జ్జేక, మైసూరులో మలేరియాకోగములు వాకుంక కాటోలు వన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిరుషమైన నుండనేరరు.

అన్ని కెమిస్టు గ్రూపు పావులలో దొరకును.

వి. అజన్ని, బి.నాక, జపానోవారీచే రియోనుచేయబడినది.

సోలు పేజెంట్లు:—

టి. హర. అందు కొ

చైనాబజారు/రోడ్డు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన నుండు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
శలనోప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
నొప్పులు, కీళ్లపోట్లు, పక్షవాతము, వాపులు,
గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
అమృతము వంటిది. సువాసన గలిగియుండును.
చర్మముపై నొరచిన లోపలికి వ్యాపించి
లోకలి నొప్పులు సలుతము పోగలవు.
దీనిని విదేశములలో గూడ వాడుచున్నార
పంచభాషాచిత్ర చాచికొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ప్రేరింగ్స్ట్రీట్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టిపేడి, మదరాసు.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా

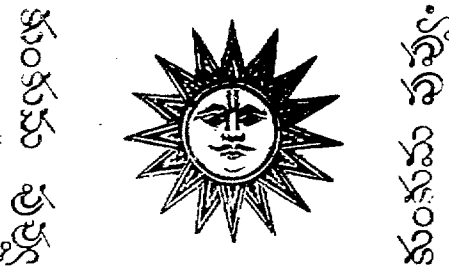
ఇది శివామండలమున నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతీవాయువుపోట్లు,
రక్తపట్టు, రక్తవికారమునలని గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతిని గలిగించును. నాడికంటకు
తలకు పుష్టిని గలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిధమైన మార్పు గనపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగువడును. **సీసా వెల రూ. 1-4-0.**
కుమ్ముకుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముపువల్లిత్రాగు
అటు మందు, నాగవల్లిత్రైలము వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుముందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
ర్గును గమనింపును. కరస్పాండ్లు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అందు కంపెనీ,
21, హన్మంపేడి, బొంబాయి.

కూష్మాండ లేహ్యము

ఈ లేహ్యం వనమూలికా సారంబులతో
శాస్త్రోక్తముగా చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు
సేవించిన శుక్లనష్టము, అజీర్తి, క్షయము, మూల
శంకిలు, శుక్లవ్యాధులు, మహాతిమ్మెరలు మొదలైన
అనేక అనాఢ్య రోగములను పోగొట్టి బలము,
కాయ, వీర్యవృద్ధి గలవౌచును. మరియు
శత్రువు లేకుండా 40 రోజులకు రెండు డబ్బాలు
చాలును. డబ్బా 1-కి రూ 2-0-0 లు.

లోగలతెలుము తెలిసినవానికి ఆనా రోగములకు తగిన
శోషణము సుగమమైన నెలలకు పంపబడును.

రోగనాశక కేర్రాగు పంపబడును.

మేనేజరు, సరస్వతి వైద్యశాల,

మామంజూరు. కృష్ణజిల్లా.

త్రికాలదర్శన అద్దము.

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ
కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము
లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దుల
మునకను యోగ్యతాఫలములు మాకు వచ్చి
యున్నవి. ప్రీతి, పుణ్యములు, బిడ్డలు దీనియందు
సమృద్ధముగల వారందరు వారి యాహులను,
తత్కాలితములను చెలిసికొనగలరు. దూర దిశముల
నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ
ములు, యుద్ధసమాచారములు, ఇతర కమున లాభ
నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిశోధితములు,
ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము
తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఉత్తరములు ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆపాభాయి వాగ్భిజీ ఫతల్,

కరంసాద్. ఆనందమార్గము గా, కైరాజిల్లా.

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.

Via Anand. Kairy District.

బేగం సాహిబ్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట
వలన దేహమందలి యే
భాగమునయుండు రోమము
ను చెడుపులేక శుద్ధముగాను
డుండు. చర్మము యొక్క
ర్విభావమైన రంగును కాల్చి
పోగొట్టక చేయు (సోప్)
ఇది ఒకటి. కల రిబిల్లెలు పె
ట్ట 131-0-0 వి.పి. ఖర్చు 40.

ఆర్.వి. పండిట్ అందు కంపెనీ నెం 5 బందరుపేడి మద్రాసు

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంవత్సరములు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగ
భాషలో తెలియవలయు లోక ఫలవలె వర్ణింప మ
గును. చందా పుస్తకము సులభమునకు రమారమి
600 పుటలు) 6 సంవత్సరములు, చందా రూ. 2-0-0.
(పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవ
త్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

కలయువాడు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

చింతాడిపేట, మదరాసు అని వ్రాయును.

ధరలేదు. దేశ హితము పోషింపజేయు
ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆంగ్ల వైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయం
దును మనకుగల అనుభవముకల్గి నేకరింపబడిన వైద్యరహస్య
స్వభావమైన

వైద్య విద్య

అను పుస్తకము కొరవారికి ధరగాని పోషింపజేయు లేక
ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ
20 చీవాబజార్, మద్రాసు.

నిత్యవశ్యకములు.

రూ. ఆ.	రూ. ఆ.
మేలైన మచ్చాను	సువాసనశ్శంకె డబ్బబుడ్డి 0-4
నశ్శం శేరు 1-కి 0-12	డిటో డజ్జబుడ్డు 2-0
వీరే (కులములు 120) 8-4	తాంబూలముకు సువాసన
వ్యాపారలకు మాత్రం 8-0	శీగాడు టిఫ్ 1-కి 0-4
అరవీరే అందరికి 1-10	డిటో డజ్జబుడ్డు 2-8

వి.పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కాట్టలూరు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

తపాలవెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0.
కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుడాఢ్యము.
ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విష
పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు
శరీరములో జేరి రక్తమును నెరుపును. ఈకలరా
మాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విష పురుగులు
జంప్రసారంబించి, వాంకిభేదల తగ్గించి, మూత్రము
వెడలించి నాడికి పుష్టి కలుగ జేయును.
కలరా తగిలిన వెంటనే మందు తినుట ఆవశ్యకము.

దంత మార్గము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0-12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంతమార్గము
నోపండు నోముట
లనవిగ్రహింపజేయును.
చిగుళ్ళనుండి రక్తము
ప్రవించునందును. నో
టు మృగంధము లేక
యుండును. పండ్లు
ముత్యములవలె తెల్ల
గానుండును.

సర్వసామాన్యము
గ వాడుటకు దగ
యున్నది.

సుఖభోగి మాత్రలు.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 1-0-0.

కొరుగు సవామేహములను ఈమాత్రలు బాగుగపనిజేయును.
ఒకటి తినుచు పుండుపడినవోట వైలమును రాయవలయును.
ఇదిగ కళ్ళుకి మేహకారక బాధ్యములనుకూడ ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డిపో, ఫోర్స్ట్రీట్, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో 7, తంబుసెట్టిపేడి, మదరాసు.